

6. Balanselementen

6.1. Immateriële activa

Aanschaffingswaarde in duizend €	Licenties, patenten en soortgelijke rechten	Computer- software	Gebruiks- recht terreinen	Commer- ciële activa	Overige	Totaal
Per 1 januari 2016	23 744	78 360	87 762	8 588	17 755	216 208
Aanschaffingen	-	5 629	325	-	-	5 954
Verkopen en buitengebruikstellingen	-130	-439	-	-	-	-569
Overdrachten ¹	-	-28	-	-	29	1
Herclassificering als (-) / uit aangehouden voor verkoop	-	-894	-10 218	-	-	-11 112
Eerste consolidatie	-	955	-	50 714	-	51 669
Omrekeningswinsten en -verliezen (-)	21	532	-2 250	-1 446	-1 493	-4 636
Per 31 december 2016	23 635	84 115	75 619	57 856	16 291	257 515
Per 1 januari 2017	23 635	84 115	75 619	57 856	16 291	257 515
Aanschaffingen	75	3 761	17	-	-	3 853
Verkopen en buitengebruikstellingen	-4	-599	-	-	-	-603
Overdrachten ¹	38	266	-	-	-	304
Herclassificering als (-) / uit aangehouden voor verkoop	-	1 005	-	-	-	1 005
Uit consolidatie genomen	-	-925	-	-	-	-925
Omrekeningswinsten en -verliezen (-)	-42	-2 507	-5 057	-3 832	-612	-12 051
Per 31 december 2017	23 702	85 115	70 579	54 024	15 679	249 098

Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen

Per 1 januari 2016	9 582	63 670	14 624	5 524	13 361	106 760
Afschrijvingen van het boekjaar	1 585	4 698	1 665	4 090	1 137	13 175
Bijzondere waardeverminderingen	-	484	73	-	-	557
Terugname van bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen	-	5	-	-	-	5
Verkopen en buitengebruikstellingen	-130	-414	-	-	-	-544
Overdrachten ¹	68	-	-	-68	-	-
Herclassificering als (-) / uit aangehouden voor verkoop	-	-1	-1 589	-	-	-1 590
Omrekeningswinsten (-) en -verliezen	10	435	-375	208	-1 503	-1 225
Per 31 december 2016	11 115	68 877	14 398	9 753	12 996	117 138
Per 1 januari 2017	11 115	68 877	14 398	9 753	12 996	117 138
Afschrijvingen van het boekjaar	1 454	4 300	1 393	3 636	1 072	11 854
Bijzondere waardeverminderingen	-	-	33	-	-	33
Verkopen en buitengebruikstellingen	-4	-347	-	-	-	-351
Uit consolidatie genomen	-	-60	-	-	-	-60
Herclassificering als (-) / uit aangehouden voor verkoop	-	1	-34	-	-	-33
Omrekeningswinsten (-) en -verliezen	-104	-2 046	-1 011	-977	-562	-4 700
Per 31 december 2017	12 461	70 725	14 778	12 412	13 505	123 881
Nettoboekwaarde per 31 december 2016	12 520	15 238	61 221	48 103	3 295	140 377
Nettoboekwaarde per 31 december 2017	11 241	14 390	55 800	41 611	2 174	125 217

¹ Overdrachten vallen op nul wanneer de totalen van immateriële activa en materiële vaste activa (zie toelichting 6.3.) worden opgeteld.

De aanschaffingen van software zijn voornamelijk gerelateerd aan het Satellietproject (verkoop en logistiek), het MES-project (*Manufacturing Excellence System*) en ERP-software (SAP).

Uit consolidatie genomen en de herclassificering uit aangehouden voor verkoop in 2017 zijn hoofdzakelijk gerelateerd aan de verkoop van het meerderheidsbelang in de rubberversterkingsfabriek Sumaré (Brazilië). Additionele informatie betreffende de herclassificering uit aangehouden voor verkoop wordt geboden onder toelichting 6.11. 'Activa geclassificeerd als aangehouden voor verkoop en verplichtingen verbonden met deze activa'. Voor verdere informatie inzake het bedrag op uit consolidatie genomen verwijzen we naar toelichting 7.2. 'Effect van afgestoten activiteiten'. Op balansdatum waren er geen immateriële vaste activa met een onbepaalde gebruiksduur.

6.2. Goodwill

Deze toelichting behelst hoofdzakelijk goodwill op verwerving van dochterondernemingen. Goodwill met betrekking tot joint ventures en geassocieerde ondernemingen zit ook vervat in toelichting 6.4. 'Deelnemingen in joint ventures en geassocieerde ondernemingen'.

Aanschaffingswaarde in duizend €	2016	2017
Per 1 januari	53 977	170 923
Toenames	116 245	-
Omrekeningswinsten en -verliezen (-)	701	-2 792
Per 31 december	170 923	168 131

Bijzondere waardeverminderingen in duizend €	2016	2017
Per 1 januari	18 278	18 578
Omrekeningswinsten (-) en -verliezen	300	-342
Per 31 december	18 578	18 236
Nettoboekwaarde per 31 december	152 345	149 895

De toename in goodwill in 2016 heeft betrekking op de BBRG-bedrijfscombinatie.

Goodwill per kasstroomgenererende eenheid

De goodwill verworven ten gevolge van een bedrijfscombinatie wordt toegewezen aan de kasstroomgenererende eenheden waarvan verwacht wordt dat zij voordeel zullen halen uit deze bedrijfscombinatie. De nettoboekwaarde van de goodwill en de eraan verbonden bewegingen zijn als volgt toegewezen:

Segment in duizend €	Groep van kastroomgenererende eenheden	Nettoboek- waarde per 1 jan 2016	Toename	Bijzondere waardever- mindering	Omrekenings- verschillen	Nettoboek- waarde per 31 dec 2016
Dochterondernemingen						
EMEA	Bekaert Bradford UK Ltd	3 050	-	-	-435	2 615
EMEA	Verbrandingstechnologie - verwarming EMEA	3 027	-	-	-	3 027
EMEA	Bouwproducten	71	-	-	-	71
EMEA	Rubbervensteringsproducten	4 255	-	-	-	4 255
Noord-Amerika	Productie-eenheid Orrville (USA)	10 774	-	-	354	11 128
Latijns-Amerika	Inchalam-groep	820	-	-	79	899
Latijns-Amerika	Bekaert Ideal SL vennootschappen	844	-	-	-	844
Pacifisch Azië	Bekaert (Qingdao) Wire Products Co Ltd	385	-	-	-	385
Pacifisch Azië	Bekaert Jiangyin Wire Products Co Ltd	47	-	-	-	47
BBRG	BBRG	12 426	116 245	-	403	129 074
Subtotaal		35 699	116 245	-	401	152 345
Joint ventures en geassocieerde ondernemingen						
Latijns-Amerika	Belgo Bekaert Arames Ltda	3 486	-	-	895	4 381
Subtotaal		3 486	-	-	895	4 381
Totaal		39 185	116 245	-	1 296	156 726

Segment in duizend €	Groep van kasstroomgenererende eenheden	Nettoboek- waarde per 1 jan 2017	Toename	Bijzondere waardever- mindering	Omrekenings- verschillen	Nettoboek- waarde per 31 dec 2017
Dochterondernemingen						
EMEA	Bekaert Bradford UK Ltd	2 615	-	-	-92	2 523
EMEA	Verbrandingstechnologie - verwarming EMEA	3 027	-	-	-	3 027
EMEA	Bouwproducten	71	-	-	-	71
EMEA	Rubberversterkingsproducten	4 255	-	-	-	4 255
Noord-Amerika	Productie-eenheid Orrville (USA)	11 128	-	-	-1 347	9 781
Latijns-Amerika	Inchalam-groep	899	-	-	-38	861
Latijns-Amerika	Bekaert Ideal SL vennootschappen	844	-	-	-	844
Pacifisch Azië	Bekaert (Qingdao) Wire Products Co Ltd	385	-	-	-	385
Pacifisch Azië	Bekaert Jiangyin Wire Products Co Ltd	47	-	-	-	47
BBRG	BBRG	129 074	-	-	-973	128 101
Subtotaal		152 345	-	-	-2 450	149 895
Joint ventures en geassocieerde ondernemingen						
Latijns-Amerika	Belgo Bekaert Arames Ltda	4 381	-	-	-598	3 783
Latijns-Amerika	BMB-Belgo Mineira Bekaert Artefatos de Arame Ltda	-	2 679	-	-366	2 313
Subtotaal		4 381	2 679	-	-964	6 096
Totaal		156 726	2 679	-	-3 414	155 991

In het model voor het toetsen op bijzondere waardevermindering van de goodwill voortvloeiend uit de BBRG-bedrijfscombinatie werden volgende karakteristieken verwerkt:

- » een tijdshorizon van 6 jaar voor de kasstroomprognose (in lijn met de laatste update van het businessplan), gevolgd door een eindwaarde op basis van een nominale perpetuele groeivoet van 2%, die in hoofdzaak berust op een conservatieve inschatting van de industriële BNP-evolutie;
- » de kasstromen weerspiegelen de evolutie op basis van overeengekomen actieplannen en de huidige toestand van de activa, zonder effecten van toekomstige herstructureringen mee te rekenen die nog niet vastgelegd zijn;
- » er wordt enkel rekening gehouden met investeringsuitgaven vereist voor het instandhouden van de activa, dus niet met toekomstige uitgaven om de prestaties van activa te verhogen tegenover hun oorspronkelijk ingeschatte prestatienorm;
- » verbeteringen van de kostenstructuur worden niet meegerekend tenzij ze afdoende onderbouwd zijn;
- » kasuitstromen met betrekking tot het werkkapitaal zijn berekend als een percentage van de omzettoename, gebaseerd op de voorbije prestaties van BBRG.

De disconteringsvoet is gebaseerd op de (langetermijn-)kapitaalkosten vóór belastingen en de risico's zitten ingebed in de kasstromen. Er wordt een gewogen gemiddelde kapitaalkost (*weighted average cost of capital = WACC*) bepaald voor de regio's waarin de euro, de US dollar en de Chinese renminbi de dominante valuta's zijn. Voor landen of activiteiten met een hoger ingeschat risico wordt de WACC opgetrokken met een risicopremie die specifiek is voor dit land of deze activiteit. In het geval van BBRG werd een verhoging van 1% op de risicopremie voor het eigen vermogen toepasselijk geacht in het licht van de specifieke businesscontext in vergelijking met de algemene businesscontext van de Groep. De WACC wordt bepaald vóór belastingen omdat de relevante kasstromen ook vóór belastingen bepaald worden. De weging van kapitaalkosten voor schulden en eigen vermogen is gebaseerd op een streefcijfer van 50% *gearing* (nettoschuld in verhouding tot het eigen vermogen). Voor kasstroommodellen die in reële termen uitgedrukt zijn (zonder inflatie), wordt de nominale WACC aangepast voor de verwachte inflatievoet. Voor kasstroommodellen die in nominale termen uitgedrukt zijn wordt de nominale WACC gebruikt. Alle parameters die de berekening van de disconteringsvoeten beïnvloeden, worden minstens jaarlijks herzien.

Disconteringsvoeten voor toetsen op bijzondere waardevermindering

	EUR-regio	USD-regio	CNY-regio
Streefcijfers voor de Groep			
Gearing: nettoschuld / eigen vermogen	50%		
% schulden	33%		
% eigen vermogen	67%		
% langetermijnschulden	75%		
% kortetermijnschulden	25%		
Schuldkost voor Bekaert			
Langetermijnrentevoet	2,1%	3,6%	5,7%
Kortetermijnrentevoet	1,0%	1,9%	5,3%
Eigenvermogenkost voor Bekaert (na belastingen)			
$= R_f + \beta \cdot E_m$	8,9%	10,7%	13,2%
Risicovrije rentevoet = R_f	0,6%	2,4%	4,9%
Beta = β	1,2		
Marktrisicopremie voor eigen vermogen = E_m	6,9%		
BBRG-specifieke risicopremie		1,0%	
Eigenvermogenkost voor BBRG (na belastingen)		11,7%	
Belastingvoet	27%		
Eigenvermogenkost vóór belastingen voor Bekaert	12,2%	14,6%	18,0%
Eigenvermogenkost vóór belastingen voor BBRG		16,0%	
Bekaert WACC - nominaal	8,8%	10,9%	13,9%
BBRG WACC - nominaal		11,9%	
Verwachte inflatie	1,6%	1,9%	2,4%
Bekaert WACC in reële termen	7,3%	9,0%	11,5%
BBRG WACC in reële termen		10,0%	

Op basis van de gegevens die op vandaag gekend zijn, zouden redelijkerwijs mogelijke veranderingen in de voornaamste veronderstellingen (waaronder de disconteringsvoet, de omzet- en marge-evolutie) geen aanleiding geven tot bijzondere waardeverminderingen voor kasstroomgenererende eenheden waaraan goodwill werd toegewezen.

Op vandaag wordt de bufferruimte voor bijzondere waardeverminderingen op de goodwill van BBRG, d.i. het overschot van de realiseerbare waarde tegenover de boekwaarde van de kasstroomgenererende eenheid van BBRG, geschat op € 123,6 miljoen (2016: € 335 miljoen). De bufferruimte is afgenomen omdat de business zich trager herstelt dan initieel gepland. Sensitiviteitsanalyses uitgevoerd op redelijkerwijs mogelijke wijzigingen in de sleutelassumpties hebben aangetoond dat de bufferruimte voor bijzondere waardevermindering volledig zou opgebruikt zijn indien volgende drie gebeurtenissen zich gelijktijdig zouden voordoen (in vergelijking met de managementprognose):

- » een 10% lagere omzet;
- » een 5% lagere EBIT-marge op omzet; en
- » een 0,85% hogere WACC.

6.3. Materiële vaste activa

Aanschaffingswaarde in duizend €	Terreinen en gebouwen	Instal- laties, machines en uitrusting	Meubilair en rollend materieel	Financiële leasing	Overige materiële vaste activa	Activa in aanbouw	Totaal
Per 1 januari 2016	1 125 834	2 614 529	97 160	11 701	7 209	85 354	3 941 788
Aanschaffingen	18 176	80 984	8 728	47	1 994	50 226	160 155
Verkopen en buitengebruikstellingen	-853	-31 706	-3 806	-35	-56	-	-36 456
Eerste consolidatie	22 652	69 286	483	33	-	1 788	94 242
Overdrachten ¹	-	-	-	-	-	-1	-1
Herclassificering als (-) / uit aangehouden voor verkoop	-44 775	-11 032	-412	-	-	-969	-57 188
Omrekeningswinsten en -verliezen (-)	8 405	-13 398	-198	737	-98	3 376	-1 176
Inflatie-effecten op de openingssaldi	1 996	2 388	255	-	-	55	4 694
Overige inflatie-effecten	-	-	-	-	-	-6	-6
Per 31 december 2016	1 131 435	2 711 051	102 210	12 483	9 049	139 823	4 106 052
Per 1 januari 2017	1 131 435	2 711 051	102 210	12 483	9 049	139 823	4 106 052
Aanschaffingen	48 224	155 300	11 303	254	2 326	55 002	272 410
Verkopen en buitengebruikstellingen	-3 918	-32 140	-6 875	-92	-10	-8	-43 043
Uit consolidatie genomen	-26 174	-11 990	-421	-	-	-690	-39 275
Overdrachten ¹	-	990	-	-990	-	-304	-304
Herclassificering als (-) / uit aangehouden voor verkoop	30 173	12 410	463	-	-	1 089	44 135
Omrekeningswinsten en -verliezen (-)	-68 186	-155 871	-5 202	-732	-196	-10 574	-240 761
Inflatie-effecten op de openingssaldi	1 676	2 047	213	-	-	-	3 936
Overige inflatie-effecten	-	-	-	-	-	9	9
Per 31 december 2017	1 113 229	2 681 797	101 692	10 922	11 170	184 349	4 103 159

Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen

Per 1 januari 2016	492 640	1 862 060	80 713	2 003	3 645	-	2 441 061
Afschrijvingen van het boekjaar	43 120	141 781	7 129	451	450	-	192 931
Bijzondere waardeverminderingen	11 906	7 412	133	-	-	-	19 451
Terugname van bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen	5	-2 067	59	-27	-	-	-2 030
Verkopen en buitengebruikstellingen	-448	-30 107	-3 659	-35	-10	-	-34 259
Herclassificering als (-) / uit aangehouden voor verkoop	-20 808	-3 331	-169	-	-	-	-24 308
Omrekeningswinsten (-) en -verliezen	-187	-13 381	-503	-37	-84	-	-14 192
Inflatie-effecten op de openingssaldi	626	1 452	221	-	-	-	2 299
Per 31 december 2016	526 854	1 963 819	83 924	2 355	4 001	-	2 580 953
Per 1 januari 2017	526 854	1 963 819	83 924	2 355	4 001	-	2 580 953
Afschrijvingen van het boekjaar	41 847	142 431	7 623	441	505	-	192 846
Bijzondere waardeverminderingen	171	4 595	6	-	-	-	4 772
Terugname van bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen	-4 395	-3 817	92	-132	-	-	-8 252
Verkopen en buitengebruikstellingen	-3 528	-29 801	-6 526	-72	-10	-	-39 936
Overdrachten ¹	-	846	-	-846	-	-	-
Uit consolidatie genomen	-2 251	-4 018	-224	-	-	-	-6 494
Herclassificering als (-) / uit aangehouden voor verkoop	3 251	3 747	190	-	-	-	7 188
Omrekeningswinsten (-) en -verliezen	-28 754	-106 117	-4 200	-125	-165	-	-139 360
Inflatie-effecten op de openingssaldi	588	1 370	198	-	-	-	2 156
Per 31 december 2017	533 783	1 973 056	81 082	1 620	4 332	-	2 593 874

¹ Overdrachten vallen op nul wanneer de totalen van immateriële activa (zie toelichting 6.1.) en materiële vaste activa worden opgeteld.

in duizend €	Terreinen en gebouwen	Instal- laties, machines en uitrusting	Meubilair en rollend materieel	Financiële leasing	Overige materiële vaste activa	Activa in aanbouw	Totaal
Nettoboekwaarde per 31 december 2016 vóór investeringsubsidies en herclassificering van leasing	604 581	747 232	18 286	10 128	5 048	139 823	1 525 099
Netto-investeringsubsidies	-7 050	-2 201	-	-	-	-1 134	-10 385
Financiële leasing per categorie van activa	7 822	2 185	120	-10 128	-	-	-
Nettoboekwaarde per 31 december 2016	605 353	747 216	18 406	-	5 048	138 689	1 514 714
Nettoboekwaarde per 31 december 2017 vóór investeringsubsidies en herclassificering van leasing	579 446	708 741	20 609	9 301	6 838	184 349	1 509 285
Netto-investeringsubsidies	-6 179	-2 079	-	-	-	-	-8 257
Financiële leasing per categorie van activa	7 260	1 841	200	-9 301	-	-	-
Nettoboekwaarde per 31 december 2017	580 528	708 504	20 809	-	6 838	184 349	1 501 028

Het grootste deel van de sterke toename in aanschaffingen is gerelateerd aan de capaciteitsuitbreidingsprogramma's in EMEA en Pacifisch Azië. Het netto-omrekeningsverlies van dit jaar heeft voornamelijk betrekking op activa opgenomen in Chinese renminbi (€ -27,9 miljoen), Chileense peso (€ -4,3 miljoen), Indische roepie (€ -4,5 miljoen), US dollar (€ -45,8 miljoen) en Braziliaanse real (€ -7,6 miljoen).

De methodologie voor het toetsen op bijzondere waardeverminderingen is consistent met deze die uitgelegd wordt in toelichting 6.2. 'Goodwill'. Uit consolidatie genomen en de herclassificering uit aangehouden voor verkoop in 2017 zijn hoofdzakelijk gerelateerd aan de verkoop van het meerderheidsbelang in de rubberversterkingsfabriek Sumaré (Brazilië). Additionele informatie betreffende de herclassificering uit aangehouden voor verkoop wordt geboden onder toelichting 6.11. 'Activa geassocieerd als aangehouden voor verkoop en verplichtingen verbonden met deze activa'. Voor verdere informatie inzake het bedrag op uit consolidatie genomen verwijzen wij naar toelichting 7.2. 'Effect van afgestoten activiteiten'. Inflatie-effecten hebben betrekking op de toepassing van inflatieboekhouden in Venezuela.

Er werden geen materiële vaste activa verpand als waarborg voor leningen.

6.4. Deelnemingen in joint ventures en geassocieerde ondernemingen

De Groep heeft geen deelnemingen in ondernemingen die worden geclassificeerd als geassocieerde ondernemingen.

Deelnemingen exclusief gerelateerde goodwill

Nettoboekwaarde in duizend €	2016	2017
Per 1 januari	110 633	142 201
Resultaat van het boekjaar	25 445	26 857
Dividenden	-22 732	-30 089
Eerste consolidatie volgens de <i>equity</i> -methode	-	42 390
Omrekeningswinsten en -verliezen	28 814	-22 047
Andere elementen van het resultaat	41	16
Per 31 december	142 201	159 328

Voor een analyse van het resultaat van het boekjaar verwijzen we naar toelichting 5.6. 'Aandeel in het resultaat van joint ventures en geassocieerde ondernemingen'.

Omrekeningswinsten en -verliezen hebben voornamelijk te maken met de aanzienlijke verschuiving in de slotkoers van de Braziliaanse real tegenover de euro (4,0 in 2017 tegenover 3,4 in 2016).

Eerste consolidatie volgens de *equity*-methode heeft betrekking op ArcelorMittal Sumaré Ltda (Brazilië), voorheen een dochtervennootschap waarin Bekaert op 21 juni 2017 een belang van 55,5% verkocht aan ArcelorMittal (zie toelichting 7.2. 'Effect van afgestoten activiteiten'). Bij de initiële verwerking van de nieuwe joint venture ontstond een goodwill van € 2,7 miljoen. ArcelorMittal Sumaré Ltda werd later opgeslorpt door BMB-Belgo Mineira Bekaert Artefatos de Arame Ltda met ingang van 1 november 2017.

Gerelateerde goodwill

Aanschaffingswaarde in duizend €	2016	2017
Per 1 januari	3 486	4 381
Eerste consolidatie volgens de <i>equity</i> -methode	-	2 679
Omrekeningswinsten en -verliezen	895	-964
Per 31 december	4 381	6 096
Nettoboekwaarde van gerelateerde goodwill per 31 december	4 381	6 096
Totale nettoboekwaarde per 31 december van deelnemingen in joint ventures	146 582	165 424

Het aandeel van de Groep in het eigen vermogen van de joint ventures is als volgt samengesteld:

in duizend €		2016	2017
Joint ventures			
Belgo Bekaert Arames Ltda	Brazilië	125 228	105 524
BMB-Belgo Mineira Bekaert Artefatos de Arame Ltda	Brazilië	16 973	53 804
Totaal joint ventures, exclusief gerelateerde goodwill		142 201	159 328
Nettoboekwaarde van gerelateerde goodwill		4 381	6 096
Totaal joint ventures, inclusief gerelateerde goodwill		146 582	165 424

Er werden geen belangrijke voorwaardelijke activa met betrekking tot de joint ventures geïdentificeerd op balansdatum. De Braziliaanse joint ventures proberen al een tijd om ICMS-belastingvorderingen te compenseren voor een totale nettoboekwaarde van € 1,2 miljoen (2016: € 4,7 miljoen). Zij worden tevens geconfronteerd met geschillen die betrekking hebben op ICMS-tegemoetkomingen voor een totaal bedrag van € 12,4 miljoen (2016: € 22,1 miljoen); ongeveer € 13,2 miljoen claims werden kwijtgescholden in 2017 mits betaling van € 4,5 miljoen overeenkomstig een nieuw amnestieprogramma. Daarnaast zijn er nog meerdere andere belastinggeschillen hangende, waarvan de meeste al jaren teruggaan, voor een totaal nominaal bedrag van € 20,1 miljoen (2016: € 15,3 miljoen). Het spreekt vanzelf dat eventuele verliezen voortvloeiend uit bovenvermelde voorwaardelijke verplichtingen

de Groep slechts zouden affecteren in de mate van hun participatie in de betrokken joint ventures (d.i. 45%). Niet-opgenomen verbintenissen om materiële vaste activa te verwerven beliepen € 16,0 miljoen (2016: € 6,8 miljoen), waarvan € 13,9 miljoen (2016: € 3,3 miljoen) tegenover andere Bekaertvennootschappen. Daarnaast hadden de Braziliaanse joint ventures ook niet-opgenomen verbintenissen lopen om de komende vijf jaar elektriciteit aan te kopen voor een totaal bedrag van € 73,1 miljoen (2016: idem).

In overeenstemming met IFRS 12 'Informatieverschaffing over betrokkenheid in andere entiteiten' wordt de volgende informatie verstrekt voor belangrijke joint ventures. De twee Braziliaanse joint ventures werden samengevoegd om te benadrukken dat de samenwerking met ArcelorMittal doorweegt bij het analyseren van het relatief belang van de joint ventures.

Naam van de joint venture in duizend €	Land	Deelnemingspercentage (en stemrechtenpercentage) aangehouden door de Groep op jaareinde	
		2016	2017
Belgo Bekaert Arames Ltda	Brazilië	45,0% (50,0%)	45,0% (50,0%)
BMB-Belgo Mineira Bekaert Artefatos de Arame Ltda	Brazilië	44,5% (50,0%)	44,5% (50,0%)

Belgo Bekaert Arames Ltda produceert en verkoopt een grote variëteit van draadproducten die meestal bestemd zijn voor industriële klanten, terwijl BMB hoofdzakelijk draad en kabels ter versterking van rubberbanden produceert en verkoopt.

Braziliaanse joint ventures: winst-en-verliesrekening in duizend €	2016	2017
Omzet	661 718	783 602
Bedrijfsresultaat (EBIT)	74 541	77 740
Renteopbrengsten	4 107	5 240
Rentelasten	-3 560	-3 038
Overige financiële opbrengsten en lasten	-961	-1 684
Winstbelastingen	-10 449	-8 863
Perioderesultaat	63 678	69 395
Andere elementen van het resultaat	89	35
Volledig perioderesultaat	63 767	69 430
Afschrijvingen en waardeverminderingen	20 280	19 117
EBITDA	94 821	96 857
Dividenden ontvangen van de entiteit	22 732	30 089

Braziliaanse joint ventures: balans in duizend €	2016	2017
Vlottende activa	243 364	258 529
Vaste activa	209 986	256 691
Verplichtingen op ten hoogste een jaar	-104 001	-112 909
Verplichtingen op meer dan een jaar	-34 400	-48 713
Nettoactiva	314 949	353 598

Braziliaanse joint ventures: nettoschuldelementen in duizend €	2016	2017
Rentedragende schulden op meer dan een jaar	-	1 841
Rentedragende schulden op ten hoogste een jaar	11 726	10 472
Totaal financiële schulden	11 726	12 313
Financiële vorderingen en kaswaarborgen op meer dan een jaar	-23 521	-23 585
Leningen op ten hoogste een jaar	-2	-
Geldmiddelen en kasequivalenten	-14 809	-20 840
Nettoschuld	-26 606	-32 112

Braziliaanse joint ventures: aansluiting met nettoboekwaarde in duizend €	2016	2017
Nettoactiva van Belgo Bekaert Arames Ltda	277 404	233 477
Deelnemingspercentage van de Groep	45,0%	45,0%
Proportionele nettoactiva	124 832	105 065
Consolidatie-aanpassingen	397	459
Nettoboekwaarde van de deelneming van de Groep in Belgo Bekaert Arames Ltda	125 229	105 524
Nettoactiva van BMB-Belgo Mineira Bekaert Artefatos de Arame Ltda	37 544	120 121
Deelnemingspercentage van de Groep	44,5%	44,5%
Proportionele nettoactiva	16 707	53 454
Consolidatie-aanpassingen	265	350
Nettoboekwaarde van de deelneming van de Groep in BMB-Belgo Mineira Bekaert Artefatos de Arame Ltda	16 972	53 804
Nettoboekwaarde van de deelneming van de Groep in de Braziliaanse joint ventures	142 201	159 328

6.5. Overige vaste activa

in duizend €	2016	2017
Financiële vorderingen op meer dan een jaar en kaswaarborgen	6 664	6 259
Restitutierechten en overige vorderingen op meer dan een jaar	7 937	6 369
Nettovordering uit toegezegdpensioenregelingen op meer dan een jaar	42	12 915
Financiële vaste activa beschikbaar voor verkoop	17 499	16 400
Totaal overige vaste activa	32 142	41 944

Financiële vaste activa beschikbaar voor verkoop op meer dan een jaar

Nettoboekwaarde in duizend €	2016	2017
Per 1 januari	15 626	17 499
Aanschaffingen	41	342
Verkopen	-3	-
Veranderingen in reële waarde	2 349	-1 389
Bijzondere waardeverminderingen	-591	-
Eerste consolidatie	3	-
Omrekeningswinsten en -verliezen	74	-52
Per 31 december	17 499	16 400

De stijging in nettovordering uit toegezegdpensioenregelingen is voornamelijk gerelateerd aan de pensioenregelingen in het Verenigd Koninkrijk. Voor meer informatie hierover verwijzen we naar toelichting 6.15. 'Voorzieningen voor personeelsbeloningen'. De financiële vaste activa beschikbaar voor verkoop hebben in hoofdzaak betrekking op de deelnemingen in:

- » Shougang Concord Century Holdings Ltd, een vennootschap die genoteerd is op de beurs van Hong Kong. Op deze deelneming werd een afname in reële waarde (€ -1,4 miljoen) opgenomen in het eigen vermogen tijdens het jaar in overeenstemming met IAS 39, 'Financiële instrumenten: opname en waardering'. In 2016 werd een bijzondere waardevermindering van € 0,6 miljoen opgenomen in het resultaat, en werd een latere toename in reële waarde van € 2,3 miljoen opgenomen via het eigen vermogen.
- » Bekaert Xinyu Metal Products Co Ltd.
- » Transportes Puelche Ltda, een deelneming aangehouden door Acma SA en Prodalam SA (Chili).

6.6. Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen

Nettoboekwaarde in duizend €	Vorderingen		Verplichtingen	
	2016	2017	2016	2017
Per 1 januari	132 494	150 368	53 213	52 556
Toename of afname via resultaat	18 436	-12 453	-12 516	-12 463
Toename of afname via OCI	-737	1 025	-	2 277
Eerste consolidatie	9 480	-	22 861	-
Uit consolidatie genomen	-	-2 003	-	-6 926
Herclassificering als aangehouden voor verkoop	-449	505	-4 486	5 045
Omrekeningswinsten en -verliezen	1 010	-8 039	3 350	-7 421
Saldering vorderingen en verplichtingen	-9 866	11 314	-9 866	11 314
Per 31 december	150 368	140 717	52 556	44 382

Opgenomen uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen zijn toe te wijzen aan de volgende rubrieken:

in duizend €	Vorderingen		Verplichtingen		Nettovorderingen	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Immateriële activa	45 407	47 825	11 718	10 661	33 689	37 164
Materiële vaste activa	45 349	49 534	51 385	37 858	-6 036	11 676
Financiële vaste activa	11	84	16 484	17 386	-16 473	-17 302
Voorraden	10 517	10 400	4 003	1 727	6 514	8 673
Vorderingen	10 470	8 862	264	1 339	10 206	7 523
Andere vlottende activa	267	309	3 623	3 787	-3 356	-3 478
Voorzieningen voor personeelsbeloningen	29 582	21 570	144	28	29 438	21 542
Overige voorzieningen	7 160	2 951	677	862	6 483	2 089
Overige verplichtingen	13 137	13 295	21 835	16 997	-8 698	-3 702
Overdraagbare fiscaal aftrekbare verliezen, aftrekposten en terugvorderbare belastingen	46 045	32 150	-	-	46 045	32 150
Belastingvorderingen / -verplichtingen	207 945	186 980	110 133	90 645	97 812	96 335
Saldering vorderingen en verplichtingen	-57 577	-46 263	-57 577	-46 263	-	-
Nettobelastingvorderingen / -verplichtingen	150 368	140 717	52 556	44 382	97 812	96 335

De uitgestelde belastingverplichtingen met betrekking tot materiële vaste activa komen voornamelijk voort uit verschillen in gebruiksduur tussen IFRS en de fiscale boeken, terwijl de uitgestelde belastingverplichtingen gerelateerd aan immateriële activa gegenereerd zijn door de eliminatie van intragroepswinsten in de geconsolideerde jaarrekening. De uitgestelde belastingverplichtingen met betrekking tot financiële vaste activa hebben voornamelijk te maken met tijdelijke verschillen die ontstaan uit niet-uitgekeerde winsten bij dochterondernemingen en joint ventures.

De evolutie van uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen is als volgt te verklaren:

2016 in duizend €	Per 1 januari	Opgenomen via winst-en- verlies- rekening	Opgenomen via OCI	Overnames en afstotingen ¹	Herclassifi- ceringen ²	Omreke- ningswinsten en -verliezen	Per 31 december
Tijdelijke verschillen							
Immateriële activa	705	41 579	-	-9 255	-	660	33 689
Materiële vaste activa	848	3 319	-	-10 793	4 393	-3 803	-6 036
Financiële vaste activa	-24 797	9 019	-	-523	87	-259	-16 473
Vorraden	7 746	311	-	-1 347	-	-196	6 514
Vorderingen	5 527	4 756	-	41	-	-118	10 206
Andere vlottende activa	-2 451	-905	-	-20	-	20	-3 356
Voorzieningen voor personeelsbeloningen	26 870	93	-601	2 534	-	542	29 438
Overige voorzieningen	-38	4 735	-	1 626	-	160	6 483
Overige verplichtingen	5 785	-14 265	-136	390	-443	-29	-8 698
Overdraagbare fiscaal aftrekbare verliezen, aftrekposten en terugvorderbare belastingen	59 086	-17 690	-	3 966	-	683	46 045
Totaal	79 281	30 952	-737	-13 381	4 037	-2 340	97 812

2017 in duizend €	Per 1 januari	Opgenomen via winst-en- verlies- rekening	Opgenomen via OCI	Overnames en afstotingen ¹	Herclassifi- ceringen ²	Omreke- ningswinsten en -verliezen	Per 31 december
Tijdelijke verschillen							
Immateriële activa	33 689	3 308	-	-	-	167	37 164
Materiële vaste activa	-6 036	14 794	-	4 616	-4 941	3 243	11 676
Financiële vaste activa	-16 473	-1 018	-2 263	2 305	-98	245	-17 302
Vorraden	6 514	1 637	-	-	-	522	8 673
Vorderingen	10 206	-2 157	-	-	-	-526	7 523
Andere vlottende activa	-3 356	-747	-77	-	-	702	-3 478
Voorzieningen voor personeelsbeloningen	29 438	-7 454	1 087	-	-	-1 529	21 542
Overige voorzieningen	6 483	-2 589	-	-1 353	-	-452	2 089
Overige verplichtingen	-8 698	6 203	1	-645	499	-1 062	-3 702
Overdraagbare fiscaal aftrekbare verliezen, aftrekposten en terugvorderbare belastingen	46 045	-11 967	-	-	-	-1 928	32 150
Totaal	97 812	10	-1 252	4 923	-4 540	-618	96 335

¹ In 2017 heeft dit betrekking op de verkoop van het meerderheidsbelang in de rubberversterkingsfabriek in Sumaré (Brazilië). In 2016 is het gerelateerd aan de oprichting van de Bridon-Bekaert Ropes Group.

² Zie toelichting 6.11. 'Activa geëvalueerd als aangehouden voor verkoop en verplichtingen verbonden met deze activa'.

Uitgestelde belastingen in verband met andere elementen van het resultaat (OCI)

2016 in duizend €	Voor belastingen	Belastingen	Na belastingen
Omrekeningsverschillen	36 837	-	36 837
Inflatie-aanpassingen	1 483	-	1 483
Kasstroomafdekkingen	742	-136	606
Financiële activa beschikbaar voor verkoop	2 349	-	2 349
Winsten en verliezen uit herwaardering van toegezegdpensioenregelingen	-9 978	-601	-10 579
Aandeel in de andere elementen van het resultaat van joint ventures en geassocieerde ondernemingen	40	-	40
Totaal	31 473	-737	30 736

2017 in duizend €	Voor belastingen	Belastingen	Na belastingen
Omrekeningsverschillen	-130 828	-	-130 828
Inflatie-aanpassingen	2 032	-	2 032
Kasstroomafdekkingen	-247	-76	-323
Financiële activa beschikbaar voor verkoop	-1 389	-	-1 389
Winsten en verliezen uit herwaardering van toegezegdpensioenregelingen	15 089	-1 176	13 913
Aandeel in de andere elementen van het resultaat van joint ventures en geassocieerde ondernemingen	16	-	16
Totaal	-115 327	-1 252	-116 579

Niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen

Er werden geen uitgestelde belastingvorderingen opgenomen met betrekking tot volgende aftrekbare elementen (brutowaarden):

in duizend €	2016	2017	Verschil
Aftrekbare tijdelijke verschillen	295 937	178 865	-117 072
Beleggingsverliezen	23 534	24 278	744
Operationele verliezen	714 552	664 650	-49 902
Aftrekposten	47 551	54 838	7 287
Totaal	1 081 574	922 631	-158 943

Beleggingsverliezen, operationele verliezen en aftrekposten per vervaldatum

Onderstaande tabel geeft de vervaldatum van alle (opgenomen en niet-opgenomen) items weer.

2016 in duizend €	Te vervallen binnen 1 jaar	Te vervallen tussen 1 en 5 jaar	Te vervallen na meer dan 5 jaar	Niet vervallend	Totaal
Beleggingsverliezen	-	-	-	23 534	23 534
Operationele verliezen	45 281	100 416	50 864	692 349	888 910
Aftrekposten	-	56 856	-	10 781	67 637
Totaal	45 281	157 272	50 864	726 664	980 081

2017 in duizend €	Te vervallen binnen 1 jaar	Te vervallen tussen 1 en 5 jaar	Te vervallen na meer dan 5 jaar	Niet vervallend	Totaal
Beleggingsverliezen	-	-	11 836	13 262	25 098
Operationele verliezen	28 236	127 117	41 559	578 677	775 589
Aftrekposten	58 010	-	-	20 904	78 914
Totaal	86 246	127 117	53 395	612 843	879 601

6.7. Operationeel werkkapitaal

in duizend €	2016	2017
<i>Grond- en hulpstoffen en wisselstukken</i>	229 894	253 508
<i>Goederen in bewerking en gereed product</i>	384 359	416 993
<i>Handelsgoederen</i>	110 247	109 080
Voorraden	724 500	779 581
Handelsvorderingen	739 145	836 809
Ontvangen bankwissels	60 182	55 633
Betaalde voorschotten	19 531	17 815
Handelsschulden	-556 361	-665 196
Ontvangen voorschotten	-12 732	-10 746
Schulden m.b.t. verloning en sociale zekerheid	-123 559	-120 341
Belastingen m.b.t. personeel	-8 198	-5 970
Operationeel werkkapitaal	842 508	887 586

Nettoboekwaarde in duizend €	2016	2017
Per 1 januari	812 758	842 508
Organische toename of afname	-16 336	109 544
Afwaarderingen en terugname van afwaarderingen	1 175	8 588
Eerste consolidatie	52 003	-
Uit consolidatie genomen	-	-26 472
Impact inflatieboekhouden	2 361	1 856
Herclassificering als (-) / uit aangehouden voor verkoop	-26 347	29 827
Omrekeningswinsten en -verliezen (-)	16 894	-70 417
Overige	-	-7 849
Per 31 december	842 508	887 586

Het gemiddeld operationeel werkkapitaal vertegenwoordigde 21,4% van de omzet (2016: 22,6%). Het bedrag op overige heeft betrekking op een afname van de handelsvorderingen die geen kasbeweging met zich meebracht omdat dit bedrag het voorwerp was van een factoring-overeenkomst met verhaal waardoor het geld reeds geïnd werd in voorgaande periodes.

Bijkomende informatie volgt hieronder:

» Voorraden

De kostprijs van verkopen bevat vervoer- en verhandelingskosten van gereed product voor € 184,1 miljoen (2016: € 159,3 miljoen), die nooit werden gekapitaliseerd in voorraden. De bewegingen in de voorraden in 2017 omvatten afwaarderingen voor € -18,0 miljoen (2016: € -18,6 miljoen) en terugnames van afwaarderingen ten belope van € 21,4 miljoen (2016: € 23,9 miljoen).

Net als in 2016 werden geen voorraden verpand als waarborg voor leningen.

» Handelsvorderingen

De volgende tabel stelt de bewegingen in waardeverminderingen op handelsvorderingen voor:

Waardeverminderingen voor dubieuze vorderingen in duizend €	2016	2017
Per 1 januari	-45 076	-47 802
Opgenomen verliezen in huidig jaar	-8 287	-4 749
Opgenomen verliezen in vorige jaren - aangewende bedragen	1 787	4 965
Opgenomen verliezen in vorige jaren - terugname van niet-aangewende bedragen	2 391	4 992
Herclassificering als / uit (-) aangehouden voor verkoop	849	-954
Omrekeningswinsten en verliezen (-)	534	2 669
Per 31 december	-47 802	-40 880

De volgende tabel geeft verdere informatie omtrent waardeverminderingen en vervallen vorderingen:

Handelsvorderingen en ontvangen bankwissels in duizend €	2016	2017
Brutoboekwaarde	847 129	933 322
Waardeverminderingen voor dubieuze vorderingen (afgevaarderd)	-47 802	-40 880
Nettoboekwaarde	799 327	892 442
<i>waarvan vervallen maar niet afgevaarderd</i>		
<i>bedrag</i>	95 844	122 560
<i>gemiddeld aantal dagen uitstaand</i>	78	84

Betreffende de handelsvorderingen die niet afgevaarderd en niet vervallen zijn, zijn er geen aanwijzingen dat de debiteuren hun betalingsverplichtingen niet zullen nakomen. Voor meer informatie over kredietverbeteringstechnieken verwijzen wij naar toelichting 7.3. 'Beheer van financiële risico's en derivaten'.

6.8. Overige vorderingen

Nettoboekwaarde in duizend €	2016	2017
Per 1 januari	99 286	108 484
Toename of afname	14 072	20 173
Waardeverminderingen en terugnemingen van waardeverminderingen	8	-19
Eerste consolidatie	4 261	-
Uit consolidatie genomen	-	-6 861
Herclassificeringen	-11 613	13 060
Omrekeningswinsten en -verliezen	2 470	-7 960
Per 31 december	108 484	126 876

Overige vorderingen hebben voornamelijk betrekking op winstbelastingen (€ 50,1 miljoen (2016: € 40,1 miljoen)), BTW en overige belastingen (€ 61,4 miljoen (2016: € 55,5 miljoen)) en sociale leningen aan personeel (€ 4,3 miljoen (2016: € 2,2 miljoen)).

6.9. Geldmiddelen & kasequivalenten en geldbeleggingen

Nettoboekwaarde in duizend €	2016	2017
Geldmiddelen en kasequivalenten	365 546	418 779
Geldbeleggingen	5 342	50 406

Voor de wijzigingen in geldmiddelen en kasequivalenten: zie het geconsolideerd kasstroomoverzicht en toelichting 7.1. 'Toelichtingen bij het kasstroomoverzicht'. Kasequivalenten en geldbeleggingen omvatten op de balansdatum geen marktgenoteerde schuldinstrumenten of eigenvermogensinstrumenten en worden alle geclassificeerd als leningen en vorderingen.

6.10. Overige vlottende activa

Nettoboekwaarde in duizend €	2016	2017
Leningen en financiële vorderingen op ten hoogste een jaar	13 991	8 447
Betaalde voorschotten	19 531	17 815
Derivaten (zie toelichting 7.3.)	7 037	6 159
Overlopende rekeningen (actief)	11 665	11 908
Per 31 december	52 225	44 329

De leningen en financiële vorderingen op ten hoogste een jaar hebben voornamelijk betrekking op vorderingen uit de verkoop van het meerderheidsbelang in de rubberversterkingsfabriek Sumaré (Brazilië) (€ 4,6 miljoen), en op diverse kaswaarborgen (€ 2,1 miljoen (2016: € 3,0 miljoen)). In 2016 omvatten de leningen en financiële vorderingen voornamelijk leningen aan partners in China (€ 10,4 miljoen).

6.11. Activa geclassificeerd als aangehouden voor verkoop en verplichtingen verbonden met deze activa

Nettoboekwaarde in duizend €	2016	2017
Per 1 januari	-	112 361
Toenames en afnames (-)	100 848	-103 732
Omrekeningswinsten en -verliezen	11 513	-535
Per 31 december	112 361	8 093

in duizend €	2016	2017
Immateriële activa	9 939	8 093
Materiële vaste activa	36 674	-
Overige vaste activa	5 651	-
Uitgestelde belastingvorderingen	505	-
Voorraden	10 140	-
Handelsvorderingen	27 880	-
Overige vorderingen	13 326	-
Geldmiddelen en kasequivalenten	8 241	-
Overige vlottende activa	5	-
Totaal activa geclassificeerd als aangehouden voor verkoop	112 361	8 093
Voorzieningen voor personeelsbeloningen op meer dan een jaar	33	-
Overige voorzieningen op meer dan een jaar	6 444	-
Rentedragende schulden op meer dan een jaar	551	-
Uitgestelde belastingverplichtingen	5 045	-
Rentedragende schulden op ten hoogste een jaar	662	-
Handelsschulden	7 117	-
Personeelsbeloningen	1 240	-
Verplichtingen met betrekking tot winstbelastingen	10 705	-
Overige verplichtingen op ten hoogste een jaar	1 703	-
Totaal verplichtingen verbonden met activa geclassificeerd als aangehouden voor verkoop	33 500	-

De afname in activa geclassificeerd als aangehouden voor verkoop en verplichtingen verbonden met deze activa in 2017, alsook de toename in 2016, is vrijwel uitsluitend gerelateerd aan de verkoop van het meerderheidsbelang in de rubberversterkingsfabriek Sumaré (Brazilië). Het overige bedrag en de overige bewegingen hebben zowel in 2016 als in 2017 betrekking op gebruiksrechten op terreinen van Bekaert (Huizhou) Steel Cord Co Ltd.

6.12. Gewone aandelen, eigen aandelen en in eigenvermogensinstrumenten afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingen

Geplaatst kapitaal in duizend €		2016		2017	
		Nominale waarde	Aantal aandelen	Nominale waarde	Aantal aandelen
1	Per 1 januari	176 957	60 125 525	177 612	60 347 525
	Bewegingen van het jaar				
	<i>Uitgifte van nieuwe aandelen</i>	655	222 000	78	26 316
	Per 31 december	177 612	60 347 525	177 690	60 373 841
2	Structuur				
2.1	Soorten aandelen				
	<i>Gewone aandelen zonder nominale waarde</i>	177 612	60 347 525	177 690	60 373 841
2.2	Aandelen op naam		207 619		402 538
	Gedematerialiseerde aandelen		60 139 906		59 971 303
	Toegestaan niet-geplaatst kapitaal	176 000		176 000	

In totaal werden 26 316 warrants uitgeoefend in 2017 in het kader van het SOP 2005-2009-aandelenoptieplan, wat geresulteerd heeft in de uitgifte van 26 316 nieuwe aandelen van de Onderneming.

Van de 3 885 446 eigen aandelen die de Onderneming in portefeuille had per 31 december 2016, heeft de Onderneming er 421 885 verkocht in het kader van op aandelen gebaseerde betalingen en het *personal shareholding requirement plan*. Er werden 172 719 eigen aandelen ingekocht. Er werden geen eigen aandelen vernietigd in 2017. Bijgevolg had de Onderneming een totaal van 3 636 280 eigen aandelen in bezit per 31 december 2017.

Aandelenoptieplannen

In onderstaande tabellen zijn de details van de aandelenoptieplannen weergegeven die hetzij op de balansdatum, hetzij op de vorige balansdatum nog een uitstaand saldo vertoonden:

Overzicht aandelenoptieplan SOP2

Datum van aanbod	Datum van toekenning	Uitoefen- prijs (in €)	Aantal opties				Eerste uitoefen- periode	Laatste uitoefen- periode
			Toege- kend	Uitge- oefend	Verbeurd verklaard	Uitstaand		
21.12.2006	19.02.2007	30,175	37 500	27 500	-	10 000	22.05 - 30.06.2010	15.11 - 15.12.2021
20.12.2007	18.02.2008	28,335	12 870	12 870	-	-	22.05 - 30.06.2011	15.11 - 15.12.2017
20.12.2007	18.02.2008	28,335	30 630	11 310	-	19 320	22.05 - 30.06.2011	15.11 - 15.12.2022
18.12.2008	16.02.2009	16,660	64 500	50 500	-	14 000	22.05 - 30.06.2012	15.11 - 15.12.2018
17.12.2009	15.02.2010	33,990	49 500	5 000	-	44 500	22.05 - 30.06.2013	15.11 - 15.12.2019
			195 000	107 180	-	87 820		

Overzicht aandelenoptieplan SOP 2005-2009

Datum van aanbod	Datum van toekenning	Datum van uitgifte van warrants	Uitoefenprijs (in €)	Aantal warrants				Eerste uitoefenperiode	Laatste uitoefenperiode
				Toegekend	Uitge oefend	Verbeurd verklaard	Uitstaand		
22.12.2005	20.02.2006	22.03.2006	23,795	190 698	184 283	15	6 400	22.05 - 30.06.2009	15.11 - 15.12.2020
21.12.2006	19.02.2007	22.03.2007	30,175	153 810	144 240	600	8 970	22.05 - 30.06.2010	15.11 - 15.12.2021
20.12.2007	18.02.2008	22.04.2008	28,335	14 100	4 200	9 900	-	22.05 - 30.06.2011	15.11 - 15.12.2017
20.12.2007	18.02.2008	22.04.2008	28,335	215 100	147 550	12 700	54 850	22.05 - 30.06.2011	15.11 - 15.12.2022
18.12.2008	16.02.2009	20.10.2009	16,660	288 150	234 050	19 500	34 600	22.05 - 30.06.2012	15.11 - 15.12.2018
17.12.2009	15.02.2010	08.09.2010	33,990	225 450	69 600	52 500	103 350	22.05 - 30.06.2013	15.11 - 15.12.2019
				1 087 308	783 923	95 215	208 170		

Overzicht aandelenoptieplan SOP 2010-2014

Datum van aanbod	Datum van toekenning	Uitoefenprijs (in €)	Aantal opties				Eerste uitoefenperiode	Laatste uitoefenperiode
			Toegekend	Uitge oefend	Verbeurd verklaard	Uitstaand		
16.12.2010	14.02.2011	77,000	360 925	-	65 200	295 725	28.02 - 13.04.2014	Medio nov. - 15.12.2020
22.12.2011	20.02.2012	25,140	287 800	231 100	2 600	54 100	27.02 - 12.04.2015	Medio nov. - 21.12.2021
20.12.2012	18.02.2013	19,200	267 200	213 642	2 700	50 858	Eind feb. - 10.04.2016	Medio nov. - 19.12.2022
29.03.2013	28.05.2013	21,450	260 000	121 000	-	139 000	Eind feb. - 09.04.2017	Eind feb. - 28.03.2023
19.12.2013	17.02.2014	25,380	373 450	179 750	2 400	191 300	Eind feb. - 09.04.2017	Medio nov. - 18.12.2023
18.12.2014	16.02.2015	26,055	349 810	-	4 800	345 010	Eind feb. - 08.04.2018	Medio nov. - 17.12.2024
			1 899 185	745 492	77 700	1 075 993		

Overzicht aandelenoptieplan SOP 2015-2017

Datum van aanbod	Datum van toekenning	Uitoefenprijs (in €)	Aantal opties				Eerste uitoefenperiode	Laatste uitoefenperiode
			Toegekend	Uitge oefend	Verbeurd verklaard	Uitstaand		
17.12.2015	15.02.2016	26,375	227 250	-	4 500	222 750	Eind febr. - 07.04.2019	Medio nov. - 16.12.2025
15.12.2016	13.02.2017	39,426	273 325	-	3 000	270 325	Eind febr. - 12.04.2020	Medio nov. - 14.12.2026
			500 575	-	7 500	493 075		

	2016		2017	
	Aantal opties	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)	Aantal opties	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)
Aandelenoptieplan SOP2				
Uitstaand op 1 januari	143 500	25,166	87 820	29,549
Uitgeoefend gedurende het jaar	-55 680	18,254	-	-
Uitstaand op 31 december	87 820	29,549	87 820	29,549

	2016		2017	
	Aantal warrants	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)	Aantal warrants	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)
Aandelenoptieplan SOP 2005-2009				
Uitstaand op 1 januari	456 486	26,710	234 486	29,120
Uitgeoefend gedurende het jaar	-222 000	24,164	-26 316	28,948
Uitstaand op 31 december	234 486	29,120	208 170	29,142

	2016		2017	
	Aantal opties	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)	Aantal opties	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)
Aandelenoptieplan SOP 2010-2014				
Uitstaand op 1 januari	1 821 585	32,942	1 481 843	34,760
Uitgeoefend gedurende het jaar	-316 042	21,843	-403 150	23,577
Verbeurd verklaard gedurende het jaar	-23 700	67,259	-2 700	26,055
Uitstaand op 31 december	1 481 843	34,760	1 075 993	38,972

	2016		2017	
	Aantal opties	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)	Aantal opties	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)
Aandelenoptieplan SOP 2015-2017				
Uitstaand op 1 januari	-	-	227 250	26,375
Toegekend gedurende het jaar	227 250	26,375	273 325	39,426
Verbeurd verklaard gedurende het jaar	-	-	-7 500	31,595
Uitstaand op 31 december	227 250	26,375	493 075	33,530

Gewogen gemiddelde resterende contractuele looptijd in jaren	2016	2017
	SOP2	3,2
SOP 2005-2009	3,7	2,7
SOP 2010-2014	6,3	5,2
SOP 2015-2017	9,0	8,5

In 2017 was de gewogen gemiddelde aandelenkoers op de uitoefendatum niet van toepassing voor de SOP2-opties (2016: € 40,69), € 45,13 voor de SOP 2005-2009-warrants (2016: € 39,45) en € 46,24 voor de SOP 2010-2014-opties (2016: € 35,42). De uitoefenprijs van de warrants en opties is gelijk aan het laagste van (i) de gemiddelde slotkoers van het aandeel van de Onderneming op de beurs gedurende dertig dagen die de aanboddatum voorafgaan en (ii) de laatste slotkoers van de dag voor de aanboddatum. Wanneer de warrants onder het SOP 2005-2009-plan uitgeoefend worden, wordt het eigen vermogen verhoogd met de ontvangen opbrengsten. Volgens de voorwaarden van het SOP2-plan waren alle tot in 2004 toegekende warrants of opties onmiddellijk toegezegd.

Onder de voorwaarden van het aandelenoptieplan SOP 2010-2014 werden opties tot het verwerven van bestaande aandelen van de Onderneming aangeboden aan de leden van het Bekaert Group Executive, de Senior Vice Presidents en een aantal hogere kaderleden gedurende de periode 2010-2014. De toekenningsdata van elk aanbod waren gepland in de periode 2011-2015. De uitoefenprijs van het aandelenoptieplan SOP 2010-2014 werd op dezelfde manier bepaald als van de voorgaande plannen. De toezeggingsvoorwaarden van zowel de SOP 2010-2014-toekenningen, de SOP2005-2009-toekenningen als de SOP2-toekenningen vanaf 2006 zijn zo opgesteld dat de warrants of opties volledig toegezegd zullen zijn op 1 januari van het vierde jaar na de datum van het aanbod. In het kader van de Economische Herstelwet van 27 maart 2009 werd de uitoefenperiode van de SOP2-opties en de SOP 2005-2009-warrants toegekend in 2006, 2007 en 2008 met vijf jaar verlengd in het voordeel van begunstigden die onderworpen waren aan de Belgische inkomstenbelastingen op het ogenblik dat de verlenging werd aangeboden. De toename in reële waarde toegekend als gevolg hiervan bedraagt € 0,3 miljoen.

De opties toegekend onder SOP2, SOP 2010-2014 en SOP 2015-2017 alsook de warrants toegekend onder SOP 2005-2009 worden opgenomen tegen reële waarde op de toekenningsdatum in overeenstemming met IFRS 2 (zie toelichting 6.13. 'Overgedragen resultaten en overige Groepsreserves'). De reële waarde van de opties wordt bepaald door middel van een binomiaal waarderingmodel. Inputs en uitkomsten van het optiewaarderingmodel worden hieronder gedetailleerd:

Waarderingsmodel	Toegekend in	Toegekend in	Toegekend in
Aandelenoptieplannen	februari 2016	februari 2017	februari 2018 ¹
Inputs van het model			
Aandelenkoers op toekenningsdatum (in €)	27,25	39,39	37,40
Uitoefenprijs (in €)	26,38	39,43	34,60
Verwachte volatiliteit	39%	39%	39%
Verwacht dividendrendement	3%	3%	3%
Wachtperiode (jaren)	3,00	3,00	3,00
Contractduur (jaren)	10	10	10
Uitstroom van personeel	3%	3%	3%
Risicovrije rentevoet	0,05%	-0,18%	0,08%
Uitoefenfactor	1,40	1,40	1,40
Uitkomst van het model			
Reële waarde (in €)	7,44	10,32	10,61
Toegekende opties	227 250	273 325	225 475

¹ Zie toelichting 7.6. 'Gebeurtenissen na balansdatum'.

Het model houdt rekening met een vervroegde uitoefening door middel van een uitoefenfactor. Een uitoefenfactor van 1,40 staat voor de veronderstelling dat de gemiddelde begunstigde de opties en warrants uitoefent na de wachtperiode zodra de aandelenkoers de uitoefenprijs 40% overstijgt.

In de loop van 2017 werden 273 325 opties (2016: 227 250) toegekend onder SOP 2015-2017 met een reële waarde van € 10,32 (2016: € 7,44) per eenheid. De Groep heeft een last tegenover het eigen vermogen opgenomen voor een bedrag van € 2,6 miljoen (2016: € 3,3 miljoen) voor de toegekende opties op basis van hun reële waarde en toezeggingsperiode.

Prestatieaandelenplan

De leden van het Bekaert Group Executive, het senior management en een beperkt aantal kaderleden van de Onderneming en van enkele van haar dochtervennootschappen ontvingen gedurende 2015, 2016 en 2017 prestatieaandelen die de begunstigde het recht geven prestatieaandelen te ontvangen volgens de voorwaarden van het *Performance Share Plan* 2015-2017. Deze prestatieaandelen zullen uitoefenbaar zijn na een wachttijd van drie jaar op voorwaarde dat een vooraf vastgelegde prestatiedoelstelling bereikt wordt. De prestatiedoelstelling werd vastgelegd door de Raad van Bestuur, in lijn met de strategie van de Groep.

De prestatieaandeeleenheden toegekend onder het *Performance Share Plan 2015-2017* worden opgenomen tegen reële waarde op de toekenningsdatum in overeenstemming met IFRS 2 (zie toelichting 6.13. 'Overgedragen resultaten en overige Groepsreserves'). De reële waarde van de prestatieaandeeleenheden wordt bepaald door middel van een binomiaal waarderingmodel. Inputs en uitkomsten van het optiewaarderingmodel worden hieronder gedetailleerd:

Waarderingsmodel <i>Prestatieaandelenplan</i>	Toegekend in					
	februari 2016	juli 2016	december 2016	maart 2017	september 2017	december 2017 ¹
Inputs van het model						
Aandelenkoers op toekenningsdatum (in €)	32,00	38,38	39,49	46,90	40,58	34,60
Verwachte volatiliteit	39%	39%	39%	39%	39%	39%
Verwacht dividendrendement	3%	3%	3%	3%	3%	3%
Wachtperiode (jaren)	2,83	2,50	3,00	2,83	2,25	3,00
Uitstroom van personeel	3%	3%	3%	0%	3%	3%
Risicovrije rentevoet	-0,41%	-0,56%	-0,53%	-0,53%	-0,55%	-0,46%
Uitkomst van het model						
Reële waarde (in €)	46,89	50,30	52,15	46,90	54,34	40,19
Toegekende prestatieaandeeleenheden	10 000	2 500	52 450	10 000	5 000	55 250

¹ In het resultaat opgenomen vanaf 1 januari 2018.

In 2017 werd een aanbod van 55 250 prestatieaandeeleenheden (2016: 52 450) gedaan in het kader van *Performance Share Plan 2015-2017*. De toegekende eenheden vertegenwoordigen een reële waarde van € 2,2 miljoen (2016: € 2,7 miljoen). Daarnaast werd een uitzonderlijk aanbod gedaan van 10 000 prestatieaandeeleenheden aan de Chief Executive Officer op 6 maart 2017 en een uitzonderlijk aanbod van 5 000 prestatieaandeeleenheden aan de nieuw aangeworven Chief Human Resources Officer op 1 september 2017. De Groep heeft een last tegenover het eigen vermogen opgenomen voor een bedrag van € 2,0 miljoen (2016: € 0,8 miljoen) voor de toegekende prestatieaandeeleenheden op basis van hun reële waarde en toezeggingsperiode.

Personal Shareholding Requirement Plan

In maart 2016 introduceerde de Onderneming het *Personal Shareholding Requirement Plan* voor de Chief Executive Officer en andere leden van het Bekaert Group Executive ('BGE'), op grond waarvan ze verplicht zijn een persoonlijk belang in aandelen van de Onderneming op te bouwen en waarbij de verwerving van het vereiste aantal aandelen van de Onderneming wordt ondersteund door een zogenaamd *matching*-mechanisme door de Onderneming. Oorspronkelijk bestond het *matching*-mechanisme van de Onderneming erin dat de Onderneming de investering van de BGE-leden in aandelen van de Onderneming in jaar x zou evenaren met een premie (uit te betalen op het einde van jaar x+2) die dan zou moeten worden gebruikt door het BGE-lid om te investeren in aandelen van de Onderneming. Op voorstel van de Raad van Bestuur en na goedkeuring door de Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 29 maart 2017, werd dit *matching*-mechanisme van de Onderneming aangepast (met retroactief effect vanaf de start van het *Personal Shareholding Requirement Plan*), in die zin dat de Onderneming de investering van het BGE-lid in aandelen van de Onderneming in jaar x zal evenaren door een gelijk aantal aandelen van de Onderneming als verworven door het BGE-lid toe te kennen op het einde van jaar x+2.

De *matching shares* toegekend onder het *Personal Shareholding Requirement Plan 2016* worden opgenomen tegen reële waarde op de toekenningsdatum in overeenstemming met IFRS 2 (zie toelichting 6.13. 'Overgedragen resultaten en overige Groepsreserves'). De reële waarde van de *matching shares* wordt bepaald door middel van een binomiaal waarderingmodel. Inputs en uitkomsten van het waarderingmodel worden hieronder gedetailleerd:

Waarderingsmodel <i>Matching shares</i>	Toe te kennen december 2018		Toe te kennen december 2019	
	Startdatum maart 2016	Startdatum juni 2016 ¹	Startdatum maart 2017	Startdatum september 2016 ²
Inputs van het model				
Aandelenkoers op startdatum (in €)	35,71	38,97	45,87	40,04
Verwachte volatiliteit	39%	39%	39%	39%
Verwacht dividendrendement	3%	3%	3%	3%
Wachtperiode (jaren)	2,75	2,50	2,75	2,33
Uitstroom van personeel	4%	4%	4%	4%
Risicovrije rentevoet	-0,40%	-0,01%	-0,51%	-0,54%
Uitkomst van het model				
Reële waarde (in €)	29,27	32,16	37,60	33,20
Toe te kennen <i>matching shares</i>	14 737	2 003	13 202	2 523

¹ *nieuw aangeworven Chief Financial Officer*

² *nieuw aangeworven Chief Human Resources Officer*

In 2018 zullen 16 740 *matching shares* worden toegekend onder de voorwaarden van *Personal Shareholding Requirement Plan 2015* en een toekenning van 15 725 *matching shares* zal worden gedaan in 2019 onder de voorwaarden van *Personal Shareholding Requirement Plan 2016*. De *matching shares* vertegenwoordigen een reële waarde van € 1,1 miljoen (2016: € 0,6 miljoen). De Groep heeft een last tegenover het eigen vermogen opgenomen voor een bedrag van € 0,2 miljoen (2016: € 0,2 miljoen) voor de aan te bieden *matching shares* op basis van hun reële waarde en toezeggingsperiode.

6.13. Overgedragen resultaten en overige Groepsreserves

Nettoboekwaarde in duizend €	2016	2017
<i>Afdekkingsreserve</i>	-148	-296
<i>Herwaarderingsreserve voor financiële activa beschikbaar voor verkoop</i>	2 446	1 057
<i>Herwaarderings van toegezegdpensioenregelingen</i>	-80 743	-70 683
<i>Overige herwaarderingsreserves</i>	-8 206	-8 206
<i>Uitgestelde belastingen opgenomen in het eigen vermogen via OCI</i>	30 831	30 307
Overige reserves	-55 820	-47 821
Gecumuleerde omrekeningsverschillen	4 286	-105 723
Totaal overige Groepsreserves	-51 534	-153 544
Eigen aandelen	-127 974	-103 037
Overgedragen resultaten	1 432 394	1 529 268

In de volgende secties van deze toelichting worden de bewegingen in de Groepsreserves en de overgedragen resultaten getoond en becommentarieerd.

Afdekkingsreserve in duizend €	2016	2017
Per 1 januari	-	-148
Overboekingen naar de winst-en-verliesrekening	-325	-209
Wijzigingen in reële waarde van afdekkingsinstrumenten	177	61
Per 31 december	-148	-296
Waarvan		
<i>Termijnwisselcontracten</i>	-148	-296

Wijzigingen in reële waarde van afdekkingsinstrumenten die worden aangemerkt als effectieve kasstroomafdekkingen worden rechtstreeks in het eigen vermogen opgenomen. In overeenstemming met de IFRS-voorschriften voor *hedge accounting* met betrekking tot kasstroomafdekkingen worden de wisselresultaten als gevolg van de omrekening van de afgedekte posities tegen slotkoers gecompenseerd door de betrokken bedragen over te boeken van de afdekkingsreserve naar de winst-en-verliesrekening.

Herwaarderingsreserve voor financiële activa beschikbaar voor verkoop in duizend €	2016	2017
Per 1 januari	97	2 446
Overboekingen naar de winst-en-verliesrekening	591	-
Wijzigingen in reële waarde	1 758	-1 389
Per 31 december	2 446	1 057
Waarvan		
<i>Deelneming in Shougang Concord Century Holdings Ltd</i>	2 446	1 057

De herwaardering van de deelneming in Shougang Concord Century Holdings Ltd is gebaseerd op de slotkoers op de beurs van Hongkong. Er werden tijdens het boekjaar geen bedragen overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening als gevolg van een bijzonder waardeverminderverslies (2016: € 0,6 miljoen).

Herwaarderingen van toegezegdpensioenregelingen

in duizend €	2016	2017
Per 1 januari	-70 771	-80 743
Herwaarderingen van de periode	-9 615	10 629
Inflatie-effecten	-538	-534
Wijzigingen in Groepsstructuur	181	-35
Per 31 december	-80 743	-70 683

De herwaarderingen resulteren uit het gebruik van gewijzigde actuariële veronderstellingen bij de bepaling van de toegezegdpensioenverplichtingen, uit verschillen tegenover de werkelijke rendementen van fondsbeleggingen op de balansdatum en uit wijzigingen in niet-opgenomen activa omwille van het *asset ceiling*-principe (zie toelichting 6.15. 'Voorzieningen voor personeelsbeloningen').

Er werden geen beduidende bewegingen opgenomen in de overige herwaarderingsreserves. Deze reserves bestaan vrijwel uitsluitend uit een verplichting van € 8,2 miljoen die initieel opgezet werd tegen reële waarde via eigen vermogen. Deze verplichting vertegenwoordigt de *put*-optie die aan Maccaferri verleend werd op haar resterende minderheidsbelangen in Bekaert Maccaferri Underground Solutions BVBA. Alle latere reëlewaardewijzigingen met betrekking tot deze financiële verplichting worden in overeenstemming met IFRS opgenomen via de winst-en-verliesrekening.

Uitgestelde belastingen opgenomen in het eigen vermogen

in duizend €	2016	2017
Per 1 januari (zoals gerapporteerd)	30 689	30 832
Uitgestelde belastingen met betrekking tot andere elementen van het resultaat	-433	-705
Inflatie-effecten	183	181
Wijzigingen in Groepsstructuur	393	-1
Per 31 december	30 832	30 307

Uitgestelde belastingen met betrekking tot andere elementen van het resultaat ('OCI' = *Other Comprehensive Income*) worden eveneens opgenomen via OCI (zie toelichting 6.6. 'Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen').

Eigen aandelen

in duizend €	2016	2017
Per 1 januari	-144 747	-127 974
Ingekochte aandelen	-1 114	-6 301
Verkochte aandelen	17 887	31 238
Per 31 december	-127 974	-103 037

Er werden 172 719 aandelen ingekocht in 2017 (2016: 28 785) zowel om verwatering tegen te gaan als om het kasstroomrisico van op aandelen gebaseerde betalingsregelingen af te dekken, terwijl er 421 885 eigen aandelen verkocht werden aan de begunstigden van de op aandelen gebaseerde betalingsregelingen van de Groep (2016: 392 049). Eigen aandelen worden verwerkt volgens het FIFO-principe (*first-in, first-out*). Winsten en verliezen op verkopen van eigen aandelen worden rechtstreeks opgenomen in overgedragen resultaten (zie bewegingen in overgedragen resultaten hierna).

Gecumuleerde omrekeningsverschillen		
in duizend €	2016	2017
Per 1 januari	-30 808	4 286
Omrekeningsverschillen op goedgekeurde dividenden	-352	-4 043
Overboekingen naar de winst-en-verliesrekening in verband met afgestoten entiteiten of gefaseerde overnames	-	6 895
Wijzigingen in Groepsstructuur	-37	-2 372
Bewegingen ontstaan uit wisselkoersfluctuaties	35 483	-110 489
Per 31 december	4 286	-105 723
Waarvan gerelateerd aan entiteiten met volgende functionele valuta's		
<i>Chinese renminbi</i>	138 100	102 425
<i>US dollar</i>	43 121	18 140
<i>Braziliaanse real</i>	-118 483	-146 811
<i>Chileense peso</i>	-1 128	-5 377
<i>Venezolaanse bolivar</i>	-54 682	-57 338
<i>Indische roepie</i>	-2 720	-5 076
<i>Tsjechische kroon</i>	7 511	9 605
<i>Britse pond</i>	-8 201	-15 210
<i>Russische roebel</i>	-1 728	-2 850
<i>Andere valuta's</i>	2 496	-3 231

De schommelingen in omrekeningsverschillen weerspiegelen zowel de wisselkoersevolutie als het relatief belang van de netto-activa opgenomen in de vermelde valuta's.

Overgedragen resultaten		
in duizend €	2016	2017
Per 1 januari	1 397 110	1 432 394
Toegekende eigenvermogensinstrumenten	4 387	5 003
Resultaat van de periode toerekenbaar aan de Groep	105 166	184 720
Dividenden	-50 472	-62 441
Inflatie-effecten	2 000	2 363
Eigenaandelentransacties	-9 235	-20 959
Wijzigingen in Groepsstructuur	-16 562	-11 812
Per 31 december	1 432 394	1 529 268

Inflatie-effecten zijn het gevolg van het gebruik van inflatieboekhouding in Venezuela, zoals door IFRS vereist in een hyperinflationaire economie. Eigenaandelentransacties (€ -21,0 miljoen tegenover € -9,2 miljoen in 2016) vertegenwoordigen het verschil tussen de opbrengsten en de FIFO-boekwaarde van de verkochte aandelen. Wijzigingen in Groepsstructuur in 2017 (€ -11,8 miljoen) hadden voornamelijk betrekking op verwervingen van minderheidsbelangen (€ -18,2 miljoen), afstotingen van minderheidsbelangen (€ +4,2 miljoen) en van activiteiten (€ +2,4 miljoen), terwijl deze in 2016 in hoofdzaak te maken hadden met de BBRG-bedrijfscombinatie (€ -16,4 miljoen).

6.14. Minderheidsbelangen

Nettoboekwaarde in duizend €	2016	2017
Per 1 januari	129 440	130 801
Wijzigingen in Groepsstructuur	10 620	-2 800
Aandeel in het perioderesultaat	7 255	-2 220
Aandeel in andere elementen van het resultaat behalve CTA	29	4 359
Uitgekeerde dividenden	-17 037	-27 949
Kapitaalverhogingen	-	9 870
Omrekeningswinsten en -verliezen (-)	494	-16 680
Per 31 december	130 801	95 381

De wijzigingen in Groepsstructuur in 2017 hebben voornamelijk betrekking op bewegingen in minderheidsbelangen aangehouden door Chinese partners: Bekaert nam het resterende 50%-belang in Bekaert (Chongqing) Steel Cord Co Ltd over van Ansteel en liet 20% van haar 80% belang in Bekaert (Jining) Steel Cord Co Ltd over aan Hixih. In 2016 hielden de wijzigingen hoofdzakelijk verband met de fusie met Bridon.

Het aandeel in het perioderesultaat daalde sterk door toedoen van de negatieve bijdrage van BBRG en de lagere bijdrage van de Wire-entiteiten in Chili en Peru.

In overeenstemming met IFRS 12, 'Informatieverschaffing over belangen in andere entiteiten', wordt volgende informatie verschaft met betrekking tot dochterondernemingen waarin derden minderheidsbelangen aanhouden die van materieel belang zijn voor de Groep. De bedoeling van IFRS 12 is om van een entiteit bijkomende toelichting te vereisen die de lezers van haar jaarrekening toelaten volgende elementen te evalueren: (a) de aard van haar belangen in andere entiteiten en de daaraan verbonden risico's en (b) de effecten van deze belangen op haar financiële positie, winstgevendheid en kasstromen. Bekaert heeft vele partnerschappen over de hele wereld, waarvan de meeste individuele entiteiten niet zouden voldoen aan redelijke materialiteitscriteria. Daarom heeft de Groep drie groepen van entiteiten met minderheidsbelangen geïdentificeerd die onderling verbonden zijn door de aard van hun activiteiten en aandeelhouderstructuur: (1) de BBRG-entiteiten, een globale business waarin Bekaert haar wereldwijde voetafdruk heeft uitgebreid sinds medio 2016; (2) de Wire-entiteiten in Chili en Peru, waarin de minderheidsbelangen hoofdzakelijk in handen zijn van de Chileense partners, en (3) de Wire-entiteiten in de Andina regio, waarin de minderheidsbelangen hoofdzakelijk in handen zijn van de Ecuadoriaanse familie Kohn en ArcelorMittal. Bij de groepering van deze informatie werden enkel de intragroepseffecten binnen elke groep van entiteiten geëlimineerd, terwijl alle andere entiteiten van de Groep als derden werden behandeld.

Entiteiten opgenomen in de toelichting m.b.t. materiële minderheidsbelangen	Land	Aandeel van minderheidsbelangen op jaareinde	
		2016	2017
BBRG-entiteiten			
Acma Inversiones SA	Chili	40,0%	40,0%
BBRG (Purchaser) Ltd	Verenigd Koninkrijk	40,0%	40,0%
BBRG (Subsidiary) Ltd	Verenigd Koninkrijk	40,0%	40,0%
BBRG Finance (UK) Ltd	Verenigd Koninkrijk	40,0%	40,0%
BBRG Holding (UK) Ltd	Verenigd Koninkrijk	40,0%	40,0%
BBRG Operations (UK) Ltd	Verenigd Koninkrijk	40,0%	40,0%
BBRG Production (UK) Ltd	Verenigd Koninkrijk	40,0%	40,0%
BBRG - Macaé Cabos Ltda	Brazilië	40,1%	40,1%
BBRG - Osasco Cabos Ltda	Brazilië	40,0%	40,0%
Bekaert (Shenyang) Advanced Cords Co Ltd	China	40,0%	40,0%
Bekaert Advanced Cords Aalter NV	België	40,0%	40,0%
Bekaert Wire Rope Industry NV	België	40,0%	40,0%
Bekaert Wire Ropes Pty Ltd	Australië	40,0%	40,0%
Bridge Finco LLC	Verenigde Staten	40,0%	0,0%
Bridon (Hangzhou) Ropes Co Ltd	China	40,1%	40,1%
Bridon (South East Asia) Ltd	China	40,1%	40,1%
Bridon Australia Pty Ltd	Australië	40,1%	0,0%
Bridon Coatbridge Ltd	Verenigd Koninkrijk	40,0%	40,0%
Bridon Holdings Ltd	Verenigd Koninkrijk	40,1%	40,1%
Bridon Hong Kong Ltd	China	40,1%	40,1%
Bridon International GmbH	Duitsland	40,0%	40,0%
Bridon International Ltd	Verenigd Koninkrijk	40,0%	40,0%
Bridon Ltd	Verenigd Koninkrijk	40,0%	40,0%
Bridon New Zealand Ltd	Nieuw-Zeeland	40,1%	40,1%
Bridon Ropes NV/SA	Verenigd Koninkrijk	40,1%	40,1%
Bridon Pension Trust (No Two) Ltd	België	40,0%	40,0%
Bridon Scheme Trustees Ltd	Verenigd Koninkrijk	40,0%	40,0%
Bridon Singapore Pte Ltd	Singapore	40,1%	40,1%
Bridon-American Corporation	Verenigde Staten	40,0%	40,0%
Bridon-Bekaert Ropes Group (UK) Ltd	Verenigd Koninkrijk	40,0%	40,0%
Bridon-Bekaert Ropes Group Ltd	Verenigd Koninkrijk	40,0%	40,0%
Bridon-Bekaert Scanrope AS	Noorwegen	40,1%	40,1%
British Ropes Ltd	Verenigd Koninkrijk	40,0%	40,0%
Gloucester Rope & Tackle Company Ltd	Verenigd Koninkrijk	40,0%	40,0%
Inversiones BBRG Lima SA	Peru	0,0%	42,4%
Procables SA	Peru	42,3%	42,3%
Procables Wire Ropes SA	Chili	40,0%	40,0%
Prodinsa SA	Chili	40,0%	40,0%
PT Bridon	Indonesië	40,1%	40,1%
Wire Rope Industries Ltd/Industries de Câbles d'Acier Ltée	Canada	40,0%	40,0%
Wire Rope Industries USA, Inc	Verenigde Staten	40,0%	0,0%
Wire-entiteiten Chili en Peru			
Acma SA	Chili	48,0%	48,0%
Acmanet SA	Chili	48,0%	48,0%
Industrias Acmanet Ltda	Chili	48,0%	48,0%
Industrias Chilenas de Alambre - Inchalam SA	Chili	48,0%	48,0%
Inversiones Impala Perú SA Cerrada	Peru	48,0%	48,0%
Procercos SA	Chili	48,0%	48,0%
Prodalam SA	Chili	48,0%	48,0%
Prodac Contrata SAC	Peru	62,5%	62,5%
Prodac Selva SAC	Peru	62,5%	62,5%
Productos de Acero Cassadó SA	Peru	62,5%	62,5%
Wire-entiteiten Andina regio			
Bekaert Ideal SL	Spanje	20,0%	20,0%
Bekaert Costa Rica SA	Costa Rica	41,6%	41,6%
Bekaert Trade Latin America NV	Nederlandse Antillen	0,0%	41,6%
BIA Alambres Costa Rica SA	Costa Rica	41,6%	41,6%
Ideal Alambrec SA	Ecuador	41,6%	41,6%
InverVicson SA	Venezuela	20,0%	20,0%
Productora de Alambres Colombianos Proalco SAS	Colombia	20,0%	20,0%
Vicson SA	Venezuela	20,0%	20,0%

De hoofdactiviteit van de voornaamste entiteiten in bovenstaande lijst is de productie en verkoop van draad, staalkabel en andere draadproducten, in hoofdzaak voor de lokale markt. De volgende entiteiten zijn in wezen holdings die deelnemingen aanhouden in één of meer van de overige entiteiten in de vorige lijst: Acma Inversiones SA, Procables Wire Ropes SA, Bekaert Wire Rope Industry NV, BBRG (Purchaser) Ltd, BBRG (Subsidiary) Ltd, BBRG Finance (UK) Ltd, BBRG Holding (UK) Ltd, BBRG Operations (UK) Ltd, BBRG Production (UK) Ltd, Bridon Holdings Ltd, Bridon-Bekaert Ropes Group (UK) Ltd, Bridon-Bekaert Ropes Group Ltd, Industrias Acmanet Ltda, Procercos SA, Inversiones Impala Perú SA Cerrada en Bekaert Ideal SL. De volgende tabel toont het relatief belang van de entiteitgroepen met materiële minderheidsbelangen in termen van resultaten en eigen vermogen toerekenbaar aan minderheidsbelangen.

Materiële en overige minderheidsbelangen in duizend €	Perioderesultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen		Eigen vermogen toerekenbaar aan minderheidsbelangen	
	2016	2017	2016	2017
BBRG-entiteiten	-14 492	-21 482	-9 506	-18 275
Wire-entiteiten Chili en Peru	10 622	7 692	86 918	71 877
Wire-entiteiten Andina regio	2 677	4 388	17 731	16 878
Consolidatieaanpassingen op materiële minderheidsbelangen	3 014	-15	-24 327	-37 854
Bijdrage van de materiële minderheidsbelangen tot de geconsolideerde minderheidsbelangen	1 821	-	9 417	32 626
Overige minderheidsbelangen	5 434	7 197	59 985	62 755
Totaal minderheidsbelangen	7 255	-	130 801	95 381

De substantiële consolidatieaanpassingen op het eigen vermogen toerekenbaar aan materiële minderheidsbelangen houden in hoge mate verband met de Wire-entiteiten in Chili en Peru en met de BBRG-entiteiten.

De onderstaande tabellen geven een beknopt overzicht van de financiële staten voor deze entiteitgroepen.

BBRG-entiteiten in duizend €	2016	2017
Vlottende activa	271 084	254 193
Vaste activa	356 840	360 631
Verplichtingen op ten hoogste een jaar	152 743	161 658
Verplichtingen op meer dan een jaar	499 908	498 561
Eigen vermogen toerekenbaar aan de Groep	-15 221	-27 120
Eigen vermogen toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-9 506	-18 275

De Bridon-Bekaert Ropes Group is een *Senior Facilities Agreement* aangegaan voor het financieren van de nieuwe entiteit. Deze *Senior Facilities Agreement* houdt volgende beduidende beperkingen in voor de ontlenaar om toegang te krijgen tot of gebruik te maken van zijn activa voor het vereffenen van zijn schulden:

De ontlenaar kan vooruitbetaalde sommen van de *Term Facilities* (USD 348,3 miljoen tegenover USD 324,9 miljoen in 2016) of welke *Additional Term Facility* dan ook (nihil in 2017 en 2016) nooit opnieuw opnemen.

- » Jaarlijks zal een bedrag, afhankelijk van de *leverage* (de verhouding tussen nettoschuld en aangepaste EBITDA), gelijk aan het relevante percentage van het gegenereerde cashflowoverschot voor dat boekjaar dienen tot de vooruitbetaling van de *facilities*. Dit wordt als volgt gespecificeerd:
 - *Leverage* groter dan of gelijk aan 2,75: 50%,
 - *Leverage* kleiner dan 2,75 maar groter dan 2,00: 25%,
 - *Leverage* kleiner dan 2,00: 0%,
 waarbij een drempelwaarde gelijk aan USD 5,0 miljoen mag afgehouden worden van het te betalen bedrag.
- » Overname- en verzekeringsoptbrengsten (nettovergoedingen van claims die betrekking hebben op overnames en verzekeringen na aftrek van gerelateerde kosten en belastingen) hoger dan USD 2,5 miljoen moeten terugbetaald worden aan de leners.

» Tenzij daarvoor toestemming verleend wordt, zal de Moedermaatschappij (nl. BBRG Production (UK) Ltd) of welke dan ook van haar dochterondernemingen geen:

- dividend of een andere uitkering (of interesten hierop) goedkeuren, uitkeren of betalen,
- kapitaal of uitgiftepremies aflossen, terugkopen, intrekken of terugbetalen.

» Er gelden strikte beperkingen op het terugbetalen, vooruitbetalen of uitwisselen van de aandeelhoudersleningen (USD 107,9 miljoen tegenover USD 94,4 miljoen in 2016) en interesten op de aandeelhoudersleningen. Aandeelhoudersleningen zijn ondergeschikt aan de *Senior Facilities Agreement* in alle belangrijke aspecten.

BBRG-entiteiten in duizend €	2016	2017
Omzet	303 158	457 531
Kosten	-339 795	-511 327
Perioderesultaat	-36 637	-53 796
Perioderesultaat toerekenbaar aan de Groep	-22 145	-32 314
Perioderesultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-14 492	-21 482
Andere elementen van het resultaat	3 748	-2 456
Andere elementen van het resultaat toerekenbaar aan de Groep	2 246	-1 460
Andere elementen van het resultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen	1 502	-996
Volledig perioderesultaat	-32 889	-56 252
Volledig perioderesultaat toerekenbaar aan de Groep	-19 899	-33 774
Volledig perioderesultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-12 990	-22 478
Nettokasinstroom (-uitstroom) uit bedrijfsactiviteiten	-44 254	24 767
Nettokasinstroom (-uitstroom) uit investeringsactiviteiten	-89 958	-10 176
Nettokasinstroom (-uitstroom) uit financieringsactiviteiten	179 691	-29 410
Nettokasinstroom (-uitstroom)	45 479	-14 819

Het perioderesultaat van de BBRG-entiteiten werd zowel in 2016 als 2017 nadelig beïnvloed door de sterk teruggelopen vraag in de olie-en-gassector. De kasstromen uit investerings- en financieringsactiviteiten in 2016 gaven voornamelijk eenmalige effecten van de fusie met Bridon weer. Kasuitstromen uit financieringsactiviteiten in 2017 hadden vooral betrekking op nettorentebetalingen (€ -18,1 miljoen) en aflossingen van financiële schulden (€- 10,5 miljoen).

Wire-entiteiten Chili en Peru in duizend €	2016	2017
Vlottende activa	201 110	202 072
Vaste activa	146 329	142 277
Verplichtingen op ten hoogste een jaar	136 513	152 059
Verplichtingen op meer dan een jaar	46 651	55 447
Eigen vermogen toerekenbaar aan de Groep	77 357	64 966
Eigen vermogen toerekenbaar aan minderheidsbelangen	86 918	71 877

Wire-entiteiten Chili en Peru

in duizend €

	2016	2017
Omzet	422 946	451 644
Kosten	-402 663	-436 429
Perioderesultaat	20 283	15 215
Perioderesultaat toerekenbaar aan de Groep	9 662	7 524
Perioderesultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen	10 622	7 692
Andere elementen van het resultaat	11 059	-11 380
Andere elementen van het resultaat toerekenbaar aan de Groep	5 636	-5 068
Andere elementen van het resultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen	5 423	-6 312
Volledig perioderesultaat	31 342	3 835
Volledig perioderesultaat toerekenbaar aan de Groep	15 298	2 456
Volledig perioderesultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen	16 045	1 380
Uitbetaalde dividenden aan minderheidsbelangen	-12 264	-15 676
Nettokasinstroom (-uitstroom) uit bedrijfsactiviteiten	45 281	12 290
Nettokasinstroom (-uitstroom) uit investeringsactiviteiten	-8 321	-18 763
Nettokasinstroom (-uitstroom) uit financieringsactiviteiten	-35 103	-5 143
Nettokasinstroom (-uitstroom)	1 857	-11 616

De toename in verplichtingen weerspiegelt vooral de stijgende schuld in Peru om de kasuitstromen uit bedrijfs- en investeringsactiviteiten te financieren. De omzet nam toe in Chili, maar bleef eerder constant in Peru terwijl de bedrijfsresultaten te lijden hadden onder de steile walsdraadprijstijgingen die niet volledig konden gecompenseerd worden in de verkoopprijszetting. Andere elementen van het resultaat omvatten voornamelijk omrekeningsverliezen als gevolg van de verzwakte Chileense peso en US dollar (de functionele valuta van de entiteiten in Peru). Kasstromen uit bedrijfsactiviteiten daalden omwille van de gezakte rentabiliteit en toenames in werkkapitaal, terwijl er meer kasmiddelen besteed werden aan investeringsactiviteiten, vooral in Peru.

Wire-entiteiten Andina regio

in duizend €

	2016	2017
Vlottende activa	102 623	88 692
Vaste activa	72 892	57 456
Verplichtingen op ten hoogste een jaar	103 960	84 790
Verplichtingen op meer dan een jaar	28 753	19 639
Eigen vermogen toerekenbaar aan de Groep	25 071	24 841
Eigen vermogen toerekenbaar aan minderheidsbelangen	17 731	16 878

Wire-entiteiten Andina regio

in duizend €

	2016	2017
Omzet	184 668	187 585
Kosten	-179 714	-178 590
Perioderesultaat	4 953	8 996
Perioderesultaat toerekenbaar aan de Groep	2 276	4 608
Perioderesultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen	2 677	4 388
Andere elementen van het resultaat	-11 185	-7 774
Andere elementen van het resultaat toerekenbaar aan de Groep	-9 293	-4 880
Andere elementen van het resultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-1 892	-2 894
Volledig perioderesultaat	-6 232	1 222
Volledig perioderesultaat toerekenbaar aan de Groep	-7 017	-272
Volledig perioderesultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen	785	1 494
Uitbetaalde dividenden aan minderheidsbelangen	-1 651	-2 258
Nettokasinstroom (-uitstroom) uit bedrijfsactiviteiten	31 230	6 446
Nettokasinstroom (-uitstroom) uit investeringsactiviteiten	-4 626	-3 020
Nettokasinstroom (-uitstroom) uit financieringsactiviteiten	-6 980	-5 022
Nettokasinstroom (-uitstroom)	19 624	-1 596

De voornaamste balanssubtotalen daalden aanzienlijk, vooral als gevolg van omrekeningsverschillen en zonder significant netto-effect op het eigen vermogen. Vicson SA (Venezuela) blijft gebonden aan beperkingen op de repatriatie van geldmiddelen vanwege de regulering van het deviezenverkeer in Venezuela.

6.15. Voorzieningen voor personeelsbeloningen

Per 31 december 2017 bedroegen de totale nettovoorzieningen voor personeelsbeloningen € 268,1 miljoen (€ 316,8 miljoen per jaareinde 2016), met volgende samenstelling:

in duizend €	2016	2017
Voorzieningen voor		
<i>Toegezegdpensioenregelingen</i>	172 213	144 312
<i>Andere langetermijnpersoneelsbeloningen</i>	6 333	5 966
<i>In geldmiddelen afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingen</i>	3 594	2 702
<i>Kortetermijnpersoneelsbeloningen</i>	124 799	120 341
<i>Ontslagvergoedingen</i>	9 888	7 693
Totaal voorzieningen in de balans	316 827	281 015
waarvan		
<i>Voorzieningen op meer dan een jaar</i>	182 641	150 810
<i>Voorzieningen op ten hoogste een jaar</i>	132 913	130 204
<i>Voorzieningen verbonden met activa aangehouden voor verkoop</i>	1 273	-
Activa voor		
<i>Toegezegdpensioenregelingen</i>	-42	-12 915
Totaal activa in de balans	-42	-12 915
Totaal nettovoorzieningen	316 785	268 100

Vergoedingsregelingen na uitdiensttreding

In overeenstemming met IAS 19, 'Personeelsbeloningen', worden vergoedingsregelingen na uitdiensttreding opgedeeld in toegezegdebijdragenregelingen en toegezegdpensioenregelingen.

Toegezegdebijdragenregelingen

Bij toegezegdebijdragenregelingen betaalt Bekaert bijdragen aan publieke of private pensioenfondsen of aan verzekeringsmaatschappijen. Eenmaal de bijdragen zijn betaald, heeft de Groep geen verdere betalingsverplichtingen. Deze bijdragen worden ten laste genomen van de periode waarin de verplichting ontstaat.

De Belgische toegezegdebijdragenregelingen zijn bij wet onderworpen aan gewaarborgde minimumrendementen. De pensioenwetgeving werd eind 2015 aangepast en definieert het minimum gegarandeerd rendement vanaf 1 januari 2016 als een variabel procent dat gelinkt is aan de rendementen op overheidsobligaties die in de markt worden waargenomen. Vanaf 2016 wordt het minimum gegarandeerd rendement 1,75% op zowel werkgevers- als werknemersbijdragen. De vroegere rendementen (3,25% op werkgeversbijdragen en 3,75% op werknemersbijdragen) worden verder toegepast op de gecumuleerde bijdragen van het verleden aan de groepsverzekering op 31 december 2015. Bijgevolg werden de toegezegdebijdragenregelingen geherclassificeerd als toegezegdpensioenregelingen op jaareinde, waarbij een actuariële waardering werd uitgevoerd.

In Nederland neemt Bekaert deel aan een collectieve toegezegdpensioenregeling van meerdere werkgevers die gefinancierd wordt via het Pensioenfonds Metaal & Techniek. Deze regeling wordt geclassificeerd als toegezegdebijdragenregeling omdat er geen informatie beschikbaar is met betrekking tot de fondsbeleggingen toerekenbaar aan Bekaert. De bijdragen met betrekking tot deze regeling bedroegen € 1,0 miljoen (2016: € 0,9 miljoen).

Toegezegdebijdragenregelingen

in duizend €	2016	2017
Opgenomen kosten	14 169	13 894

Toegezegdpensioenregelingen

Meerdere ondernemingen van de Groep voorzien in toegezegdpensioenregelingen voor pensioenen en andere vergoedingen na uitdiensttreding. Dergelijke regelingen gelden meestal voor alle werknemers en zijn gebaseerd op hun bezoldiging en aantal dienstjaren.

De recentste actuariële IAS 19-waarderingen werden voor alle significante toegezegdpensioenregelingen na uitdiensttreding uitgevoerd op 31 december 2017 door onafhankelijke actuarissen. In België, de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk bevinden zich de belangrijkste toegezegdpensioenregelingen voor de Groep. Zij vertegenwoordigen 86,4% (2016: 87,1%) van de brutoverplichtingen en 99,7% (2016: 99,8%) van de fondsbeleggingen van de Groep.

Regelingen in België

De gefinancierde pensioenregelingen vertegenwoordigen een brutoverplichting van € 185,1 miljoen (2016: € 189,4 miljoen) en € 172,1 miljoen activa (2016: € 168,5 miljoen). Deze omvatten de toegezegdebijdragenregelingen gefinancierd door groepsverzekeringen.

De traditionele toegezegdpensioenregelingen voorzien in de betaling van een éénmalige kapitaalsuitkering bij pensionering en in geval van overlijden of invaliditeit voorafgaand aan pensionering. Deze regelingen worden extern gefinancierd door twee instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (IBP) in eigen beheer. Op regelmatige basis wordt een *Asset Liability Matching* (ALM) studie uitgevoerd, waarin de gevolgen van strategische investeringsrichtlijnen worden geanalyseerd in termen van risico- en rendementsprofielen. Uit deze studie worden de investeringsprincipes en het financieringsbeleid afgeleid. Het is de bedoeling de beleggingen afdoende te diversifiëren teneinde het risico onder controle te houden. De investerings- en aansprakelijkheidsrisico's worden op kwartaalbasis opgevolgd. De financieringspolitiek heeft als doel om minstens volledig gefinancierd te zijn in termen van statutaire minimumvereisten (dit is een voorzichtige schatting van de pensioenverplichtingen).

Andere regelingen hebben in hoofdzaak betrekking op brugpensioenen (brutoverplichting € 19,8 miljoen (2016: € 20,7 miljoen)), die niet extern gefinancierd zijn. Een bedrag van € 9,6 miljoen (2016: € 8,9 miljoen) heeft betrekking op werknemers in actieve dienst die nog geen brugpensioenakkoord hebben afgesloten.

Regelingen in de Verenigde Staten

De gefinancierde pensioenregelingen in de Verenigde Staten vertegenwoordigen een brutoverplichting van € 122,2 miljoen (2016: € 146,3 miljoen) en € 85,9 miljoen activa (2016: € 99,7 miljoen). De plannen voorzien in levenslange rentebetalingen aan de deelnemers, maar werden gesloten voor nieuwe deelnemers. De activa zijn geïnvesteerd in obligaties en in aandelen. Op basis van een *Asset Liability Matching* studie werd de allocatie van de activa verschoven naar meer obligaties met langere looptijd. De financieringspolitiek is erop gericht om voldoende gefinancierd te zijn in termen van de vereisten van de *Pension Protection Act*, om te vermijden dat er uitkeringsbeperkingen van kracht worden of dat de regelingen een *at risk*-status verwerven. In de loop van 2017 vond een pensioenrenteafkoopprogramma plaats, waarbij activa en verplichtingen werden overgedragen aan een externe *provider*.

Niet-gefinancierde regelingen hebben in hoofdzaak betrekking op medische zorgen (brutoverplichting € 4,7 miljoen (2016: € 5,0 miljoen)), die niet extern gefinancierd zijn.

Regelingen in het Verenigd Koninkrijk

De gefinancierde pensioenregelingen in het Verenigd Koninkrijk vertegenwoordigen een brutoverplichting van € 86,1 miljoen (2016: € 98,3 miljoen) en € 99,0 miljoen activa (2016: € 96,1 miljoen). De regeling wordt beheerd door een aparte Raad van Bestuur die juridisch los staat van de onderneming. De Raad van Bestuur is samengesteld uit vertegenwoordigers van zowel werkgevers als werknemers. De bestuurders zijn wettelijk verplicht om te handelen in het belang van alle betrokken begunstigden en zijn verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid van de activa en het dagelijkse beheer van de uitkeringen. De pensioenverplichting bestaat uit voordelen voor deelnemers met uitgestelde rechten en rentetrekkingen. In grote lijnen is ongeveer 80% van de verplichtingen toe te schrijven aan inactieven en 20% aan gepensioneerden.

Na een wijziging in de bewoordingen van de *Trust Deed* is een economisch voordeel beschikbaar voor het bedrijf in de vorm van mogelijke terugbetalingen van het plan. Bijgevolg is de *asset ceiling* niet langer van toepassing.

Britse wetgeving vereist dat pensioenregelingen op prudente wijze worden gefinancierd. De laatste waardering ter bepaling van de financiering werd uitgevoerd door een erkende actuaris per 31 december 2016 en resulteerde in een tekort van € 6,5 miljoen (gebruik makend van de wisselkoers van december 2017). De entiteit heeft een financieringsakkoord getekend om het tekort aan te vullen. Als onderdeel van het financieringsakkoord droeg de onderneming € 2,2 miljoen bij aan de regeling

in de periode eindigend op 31 december 2017 (2016: € 2,2 miljoen). Er wordt verwacht dat geen bijdragen zullen worden gedaan gedurende het jaar tot 31 december 2018, gevolgd door betalingen van € 0,8 miljoen per jaar over de periode van 1 januari 2019 tot 31 augustus 2021. De bovenstaande bijdragen omvatten administratiekosten die los van IAS 19 worden gerapporteerd.

Volgende bedragen werden opgenomen in de balans:

in duizend €	2016	2017
België		
Contante waarde van gefinancierde verplichtingen	189 422	185 156
Reële waarde van de fondsbeleggingen	-168 520	-172 087
Deficit / surplus (-) van gefinancierde verplichtingen	20 902	13 069
Contante waarde van niet-gefinancierde verplichtingen	23 286	19 819
Totaal deficit / surplus (-) van verplichtingen	44 188	32 888
Verenigde Staten		
Contante waarde van gefinancierde verplichtingen	146 289	122 177
Reële waarde van de fondsbeleggingen	-99 704	-85 953
Deficit / surplus (-) van gefinancierde verplichtingen	46 585	36 224
Contante waarde van niet-gefinancierde verplichtingen	10 762	9 706
Totaal deficit / surplus (-) van verplichtingen	57 347	45 930
Verenigd Koninkrijk		
Contante waarde van gefinancierde verplichtingen	98 336	86 125
Reële waarde van de fondsbeleggingen	-96 087	-99 027
Deficit / surplus (-) van gefinancierde verplichtingen	2 249	-12 902
Contante waarde van niet-gefinancierde verplichtingen	-	-
Totaal deficit / surplus (-) van verplichtingen	2 249	-12 902
Andere		
Contante waarde van gefinancierde verplichtingen	874	1 227
Reële waarde van de fondsbeleggingen	-782	-947
Deficit / surplus (-) van gefinancierde verplichtingen	92	280
Contante waarde van niet-gefinancierde verplichtingen	68 294	65 200
Totaal deficit / surplus (-) van verplichtingen	68 386	65 480
Totaal		
Contante waarde van gefinancierde verplichtingen	434 921	394 685
Reële waarde van de fondsbeleggingen	-365 093	-358 014
Deficit / surplus (-) van gefinancierde verplichtingen	69 828	36 671
Contante waarde van niet-gefinancierde verplichtingen	102 342	94 725
Totaal deficit / surplus (-) van verplichtingen	172 170	131 396

De evolutie van de brutoverplichting, de fondsbeleggingen en de nettovoorziening en -vordering over het jaar zijn als volgt:

in duizend €	Bruto- verplichting	Fonds- beleggingen	Bedragen niet opgenomen als activa	Netto voorzieningen/ vorderingen (-)
Per 1 januari 2016	405 653	-240 168		165 485
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	17 990	-		17 990
Pensioenkosten van verstreken diensttijd	-6 070	-		-6 070
Winsten (-) / verliezen uit afwikkelingen	-1 905	3 075		1 170
Rentelasten / -opbrengsten (-)	13 533	-8 093	87	5 527
Kosten / opbrengsten (-) via het resultaat	23 549	-5 018	87	18 618
<i>Componenten opgenomen in EBIT</i>	-	-	-	13 090
<i>Componenten opgenomen in het financieel resultaat</i>	-	-	-	5 527
Herwaarderingen				
<i>Rendement op fondsbeleggingen, met uitzondering van bedragen opgenomen in de rentelasten / -opbrengsten (-)</i>	-	-17 476		-17 476
<i>Winsten (-) / verliezen door wijziging in demografische assumpties</i>	-2 286	-		-2 286
<i>Winsten (-) / verliezen door wijziging in financiële assumpties</i>	26 716	-		26 716
<i>Winsten (-) / verliezen bij ervaringsaanpassingen</i>	9 340	-		9 340
Verandering in oninbare overschotten behalve rente	-	-	-6 318	-6 318
Wijzigingen geboekt via het eigen vermogen	33 769	-17 476	-6 318	9 975
Bijdragen				
Werkgeversbijdragen / uitbetaalde vergoedingen	-	-32 268		-32 268
Werknemersbijdragen	145	-145		-
Uitbetalingen van het plan				
Uitbetaalde vergoedingen	-25 149	25 149		-
Acquisities	96 222	-95 202	6 477	7 497
Effecten van omrekening van vreemde valuta	3 074	36	-246	2 863
Per 31 december 2016	537 263	-365 093	-	172 170
Per 1 januari 2017	537 263	-365 093		172 170
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	18 648	-		18 648
Pensioenkosten van verstreken diensttijd	-6 151	-		-6 151
Winsten (-) / verliezen uit afwikkelingen	-12 526	12 434		-92
Rentelasten / -opbrengsten (-)	13 187	-8 802	-	4 385
Kosten / opbrengsten (-) via het resultaat	13 158	3 632	-	16 789
<i>Componenten opgenomen in EBIT</i>				12 405
<i>Componenten opgenomen in het financieel resultaat</i>				4 385
Herwaarderingen				
<i>Rendement op fondsbeleggingen, met uitzondering van bedragen opgenomen in de rentelasten / -opbrengsten (-)</i>	-	-12 633		-12 633
<i>Winsten (-) / verliezen door wijziging in demografische assumpties</i>	-3 750	-		-3 750
<i>Winsten (-) / verliezen door wijziging in financiële assumpties</i>	1 684	-		1 684
<i>Winsten (-) / verliezen bij ervaringsaanpassingen</i>	-424	-		-424
Wijzigingen geboekt via het eigen vermogen	-2 490	-12 633	-	-15 123
Bijdragen				
Werkgeversbijdragen / uitbetaalde vergoedingen	-	-31 633		-31 633
Werknemersbijdragen	173	-173		-
Uitbetalingen van het plan				
Uitbetaalde vergoedingen	-32 418	32 418		-
Herclassificeringen	143	-		143
Effecten van omrekening van vreemde valuta	-26 420	15 469	-	-10 951
Per 31 december 2017	489 409	-358 013	-	131 396

De pensioenkosten van verstreken diensttijd in 2017 hebben voornamelijk betrekking op planwijzigingen in België veroorzaakt door de pensioenwetgeving; in 2016 ging dit vooral over pensioenplannen in de VS, Maleisië en Peru. De afwikkelingskosten in 2017 zijn in hoofdzaak gerelateerd aan het pensioenrenteafkoopprogramma in de VS en afwikkelingsbetalingen in Italië; in 2016 ging dit vooral over een herstructurering in Turkije. In de winst-en-verliesrekening worden zowel de pensioenkosten toegerekend aan het dienstjaar als van verstreken diensttijd, inclusief de winsten en verliezen uit afwikkelingen, opgenomen in het bedrijfsresultaat (EBIT). De nettorentelast of -opbrengst maakt deel uit van de rentelasten, onder rentegedeelte van rentedragende voorzieningen.

Restitutierechten voortkomend uit herverzekeringscontracten met betrekking tot pensioenen, overlijdens- en invaliditeitsvergoedingen in Duitsland bedragen € 0,2 miljoen (2016: € 0,3 miljoen).

Voor 2018 worden volgende bijdragen en uitbetaalde vergoedingen verwacht:

Verwachte bijdragen en uitbetaalde vergoedingen

in duizend €

	2018
Pensioenregelingen	24 971
Totaal	24 971

De reële waarde van de fondsbeleggingen per 31 december was als volgt samengesteld:

in duizend €

	2016	2017
België		
Obligaties	34 120	42 706
Aandelen	62 290	64 313
Geldmiddelen	9 404	6 038
Verzekeringen	62 706	59 031
Totaal België	168 520	172 088
Verenigde Staten		
Obligaties		
USD langetermijobligaties	53 532	46 035
USD vastrentende effecten	9 956	12 447
USD gewaarborgde deposito's	5 522	-
Aandelen		
USD aandelen	22 251	19 307
Niet-USD aandelen	8 443	8 164
Totaal Verenigde Staten	99 704	85 953
Verenigd Koninkrijk		
Obligaties	9 911	20 363
Afgeleide producten	45 738	44 925
Aandelen	39 695	33 145
Geldmiddelen	743	594
Totaal Verenigd Koninkrijk	96 087	99 027
Andere		
Obligaties	782	946
Totaal Andere	782	946
Totaal	365 093	358 014

In de Verenigde Staten wordt voornamelijk geïnvesteerd via beleggingsfondsen en gekantonnerde fondsen van verzekeringsmaatschappijen in genoteerde aandelen en obligaties. In België wordt voornamelijk belegd via beleggingsfondsen in genoteerde aandelen en obligaties. De beleggingen zijn afdoende gediversifieerd zodat een faling van één enkele belegging geen materiële impact zou hebben op het globale niveau van de activa. De fondsbeleggingen van de Groep omvatten geen directe positie in Bekaertaandelen of -obligaties, noch in vastgoed dat wordt gebruikt door een Bekaertentiteit.

De voornaamste actuariële veronderstellingen op balansdatum (gewogen gemiddelden gebaseerd op uitstaande brutoverplichtingen) zijn:

Actuariële veronderstellingen	2016	2017
Disconteringsvoet	2,7%	2,5%
Jaarlijkse verhoging van bezoldigingen	3,1%	3,0%
Onderliggende inflatie	2,6%	1,5%
Toename gezondheidszorgkost (initieel)	6,6%	7,0%
Toename gezondheidszorgkost (uiteindelijk)	4,8%	4,7%
Gezondheidszorg (jaren voor het bereiken van het uiteindelijke percentage)	7	9

De disconteringsvoet voor de Verenigde Staten en België is een weerspiegeling van zowel de huidige renteomgeving als van de specifieke karakteristieken van de planverplichtingen. In eerste instantie worden de geprojecteerde toekomstige uitbetalingen gekoppeld aan de toepasselijke contantkoersen, op basis waarvan de contante waarde berekend wordt. Daarna wordt teruggekend wat de gemiddelde disconteringsvoet is die dezelfde contante waarde oplevert. De contantkoersen worden afgeleid van een rentecurve gebaseerd op hoogwaardige bedrijfsobligaties met een AA-kredietstatus uitgegeven in de munt van de toepasselijke regionale markt.

Dit resulteerde in de volgende disconteringsvoeten:

Disconteringsvoet	2016	2017
België	1,5%	1,6%
Verenigde Staten	4,0%	3,5%
Verenigd Koninkrijk	2,6%	2,7%
Overige	3,4%	3,2%

Assumpties met betrekking tot toekomstige sterfte zijn gebaseerd op actuariel advies in overeenstemming met gepubliceerde statistieken en ervaring voor elke regio. Deze assumpties worden vertaald in een gemiddelde levensverwachting in jaren voor een gepensioneerde die uit dienst treedt op de leeftijd van 65.

	2016	2017
Levensverwachting voor een man van 65 (jaren) op de balansdatum	20,7	20,4
Levensverwachting voor een vrouw van 65 (jaren) op de balansdatum	23,3	23,0
Levensverwachting voor een man van 65 (jaren) tien jaar na de balansdatum	21,7	21,2
Levensverwachting voor een vrouw van 65 (jaren) tien jaar na de balansdatum	24,4	23,9

Een sensitiviteitsanalyse levert volgende effecten op:

Sensitiviteitsanalyse in duizend €	Wijziging in veronder- stelling		Impact op toegezegdpensioenregelingen	
Disconteringsvoet	-0,50%	Stijging met	21 415	4,4%
Salarisstijging	0,50%	Stijging met	11 135	2,3%
Gezondheidszorgkost	0,50%	Stijging met	200	0,04%
		Stijging met		
Levensverwachting	1 jaar	Stijging met	6 754	1,4%

Bij bovenstaande sensitiviteitsanalyse werden alle andere veronderstellingen constant gehouden.

De Groep is door zijn toegezegdpensioenregelingen blootgesteld aan een aantal risico's, waarvan de belangrijkste hieronder zijn toegelicht:

Volatiliteit van de activa	De verplichtingen van het plan worden berekend met behulp van een disconteringsvoet gebaseerd op bedrijfsobligatierendementen; wanneer de fondsbeleggingen dit rendement niet behalen, zal dit een tekort veroorzaken.
Wijzigingen in obligatierendementen	Een afname van de rendementen op bedrijfsobligaties leidt tot een toename van de verplichtingen, hoewel dit gedeeltelijk zal worden gecompenseerd door een waarde stijging van de obligaties in portefeuille.
Salarisrisico	De brutoverplichtingen van de meeste regelingen worden berekend op basis van de toekomstige verloning van de deelnemers. Bijgevolg zal een hoger dan verwachte salarisstijging leiden tot hogere verplichtingen.
Langlevenrisico	Belgische pensioenplannen voorzien in de betaling van een éénmalige kapitaalsuitkering bij pensionering. Zodoende is er weinig of geen langlevenrisico. Pensioenplannen in de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk voorzien in voordelen voor de deelnemers zolang zij leven, dus zal een toename in levensverwachting resulteren in een toename van de planverplichtingen.

De gewogen gemiddelde vervaltermijnen van de brutoverplichtingen waren als volgt:

Gewogen gemiddelde vervaltermijnen van de brutoverplichtingen in jaren	2017
België	13,6
Verenigde Staten	12,4
Verenigd Koninkrijk	22,9
Overige	10,8
Totaal	14,5

Andere langetermijnpersoneelsbeloningen

De andere langetermijnpersoneelsbeloningen hebben betrekking op jubileumpremies.

In geldmiddelen afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingen

Stock appreciation rights

De Groep kent aan bepaalde werknemers *Stock Appreciation Rights* (SARs) toe die hen het recht geven om op de uitoefendatum de intrinsieke waarde van de SARs te ontvangen. Deze SARs worden verwerkt als in geldmiddelen afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingen in overeenstemming met IFRS 2. De reële waarde van elke toekenning wordt herberekend op balansdatum, gebruik makend van hetzelfde binomiaal waarderingsmodel als voor de in eigenvermogensinstrumenten afgewikkelde aandelenoptieplannen (zie toelichting 6.12. 'Gewone aandelen, eigen aandelen en in eigenvermogensinstrumenten afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingen'). Gebaseerd op de lokale regulering is de uitoefenprijs voor elke toekenning onder de SAR-plannen in de VS gelijk aan de gemiddelde slotkoers van het aandeel van de Onderneming gedurende de dertig dagen volgend op de datum van het aanbod. De uitoefenprijs van de andere SAR-plannen is bepaald op dezelfde wijze als voor de in eigenvermogensinstrumenten afgewikkelde aandelenoptieplannen: als de laagste waarde van (i) de gemiddelde slotkoers van het aandeel van de Onderneming gedurende dertig dagen voorafgaand aan de datum van het aanbod, en (ii) de laatste slotkoers voorafgaand aan de datum van het aanbod.

Het model houdt rekening met volgende inputs voor alle toekenningen: de aandelenkoers op balansdatum: € 36,45 (2016: € 38,49), verwachte volatiliteit van 39% (2016: 39%), een verwacht dividend van 3,0% (2016: 3,0%), een wachtperiode van 3 jaar, een gemiddelde contractduur van 10 jaar, een uitstroom van personeel van 4% in Azië (2016: 4%) en 3% in andere landen (2016: 3%) en een uitoefenfactor van 1,40 (2016: 1,40). De input voor de risicovrije rente varieert per toekenning en is gebaseerd op het rendement van de Belgische OLO's (Obligation Linéaire / Lineaire Obligatie) met een looptijd gelijk aan de looptijd van de bewuste SAR-toekenning.

De uitoefenprijzen en reële waarden van de uitstaande SARs per toekenning worden weergegeven in onderstaande tabel:

Details van VS SAR-plannen per toekenning in €	Uitoefenprijs	Reële waarde per 31 dec 2016	Reële waarde per 31 dec 2017
Toekenning 2010	37,05	5,62	-
Toekenning 2011	83,43	2,15	1,22
Toekenning 2012	27,63	12,23	10,66
Toekenning 2013	22,09	16,52	14,55
Exceptionele toekenning 2013	22,51	16,13	14,26
Toekenning 2014	25,66	13,59	11,90
Toekenning 2015	25,45	14,54	12,11
Toekenning 2016	28,38	13,40	11,74
Toekenning 2017	38,86	10,36	9,01
Toekenning 2018 ¹	37,06	-	9,77

Details van andere SAR-plannen per toekenning in €	Uitoefenprijs	Reële waarde per 31 dec 2016	Reële waarde per 31 dec 2017
Toekenning 2008	28,33	10,47	-
Toekenning 2009	16,66	20,71	18,73
Toekenning 2010	33,99	8,89	7,03
Toekenning 2011	77,00	2,48	1,49
Toekenning 2012	25,14	13,85	12,15
Toekenning 2013	19,20	19,29	17,27
Exceptionele toekenning 2013	21,45	17,11	15,14
Toekenning 2014	25,38	13,68	12,12
Toekenning 2015	26,06	14,05	11,77
Toekenning 2016	26,38	13,93	12,45
Toekenning 2017	39,43	9,84	8,64
Toekenning 2018 ¹	34,60	-	9,99

¹ De reële waarde van deze toekenning werd bepaald op toekenningsdatum. Zie toelichting 7.6. 'Gebeurtenissen na balansdatum'.

Op 31 december 2017 bedroeg de totale verplichting voor de VS SAR-plannen € 0,7 miljoen (2016: € 1,3 miljoen), terwijl de totale verplichting voor andere SAR-plannen € 1,5 miljoen bedroeg (2016: € 2,0 miljoen).

De Groep nam een totale last van € 1,1 miljoen op (2016: last van € 1,4 miljoen) tijdens het jaar in verband met SARs.

Prestatieaandeeleenheden

Gedurende 2015, 2016 en 2017 kende de Groep aan bepaalde werknemers in geldmiddelen afgewikkelde prestatieaandeeleenheden toe die de begunstigde het recht geven de waarde van de prestatieaandelen te ontvangen volgens de voorwaarden van het *Performance Share Plan 2015-2017*. Deze prestatieaandeeleenheden zullen uitvoerbaar zijn na een wachttijd van drie jaar afhankelijk van het bereiken van vooraf vastgelegde prestatiedoelstellingen. De prestatiedoelstellingen werden vastgelegd door de Raad van Bestuur, in lijn met de strategie van de Groep.

In het kader van het in geldmiddelen afgewikkelde prestatieaandelenplan werd op 21 december 2017 een aanbod van 10 900 prestatieaandeeleenheden gedaan (2016: 13 100). De aangeboden eenheden vertegenwoordigen een reële waarde van € 0,5 miljoen (2016: € 0,6 miljoen).

Deze prestatieaandeeleenheden worden verwerkt als in geldmiddelen afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingen in overeenstemming met IFRS 2. De reële waarde van elke toekenning wordt herberekend op balansdatum, gebruik makend van hetzelfde binomiaal waarderingmodel als voor de in eigenvermogensinstrumenten afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingen (zie toelichting 6.12. 'Gewone aandelen, eigen aandelen en in eigenvermogensinstrumenten afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingen').

Het model houdt rekening met volgende inputs voor alle toekenningen: de aandelenkoers op balansdatum: € 36,45 (2016: € 38,49), verwachte volatiliteit van 39% (2016: 39%), een verwacht dividend van 3,0% (2016: 3,0%), een wachperiode van 3 jaar en een uitstroom van personeel van 4% (2016: 4%). De input voor de risicovrije rentevoet varieert per toekenning en is gebaseerd op het rendement van de Belgische OLO's met een vergelijkbare looptijd als de bewuste toekenning van prestatieaandeeleenheden.

De reële waardes van de uitstaande prestatieaandeeleenheden per toekenning worden weergegeven in onderstaande tabel:

Details van prestatieaandeeleenheden per toekenning in €	Reële waarde per 31 dec 2016	Reële waarde per 31 dec 2017
Toekenning 2015	73,63	71,18
Toekenning 2016	47,93	39,40
Toekenning 2017 ¹	-	44,45

¹ De reële waarde van deze toekenning werd bepaald op toekenningsdatum. Zie toelichting 7.6. 'Gebeurtenissen na balansdatum'.

Op 31 december 2017 bedroeg de totale verplichting voor de VS-prestatieaandeeleenheden € 0,3 miljoen (2016: € 0,1 miljoen), terwijl de totale verplichting voor de andere prestatieaandeeleenheden € 0,5 miljoen (2016: € 0,2 miljoen) bedroeg.

De Groep nam een totale last van € 0,5 miljoen (2016: € 0,3 miljoen) op tijdens het jaar in verband met prestatieaandeeleenheden.

Kortetermijnpersoneelsbeloningen

Kortetermijnpersoneelsbeloningen hebben betrekking op verplichtingen voor verloning en sociale zekerheid die volledig betaalbaar zijn binnen de 12 maanden na het einde van de periode waarin werknemers de gerelateerde prestaties verrichten.

6.16. Overige voorzieningen

in duizend €	Herstructurering	Geschillen	Milieu	Overige	Totaal
Per 1 januari 2017	8 853	12 107	30 248	29 619	80 827
Bijkomende voorzieningen	531	2 802	2 327	2 078	7 738
Terugnemingen ongebruikte bedragen	-215	-4 611	-2 309	-11 343	-18 478
Toename in contante waarde	-	88	-	2 228	2 316
Opgenomen in de winst-en-verliesrekening	316	-1 721	18	-7 037	-8 424
Uit consolidatie genomen	-	-2 972	-	-3 125	-6 097
Herclassificering als (-) / uit aangehouden voor verkoop	-	3 098	-	3 345	6 443
Aanwendungen van het jaar	-6 553	-2 451	-496	-5 070	-14 570
Omrekeningswinsten (-) en -verliezen	-221	-682	-179	-1 842	-2 924
Per 31 december 2017	2 395	7 379	29 591	15 890	55 255
Waarvan					
<i>op ten hoogste een jaar</i>	<i>1 878</i>	<i>2 858</i>	<i>3 353</i>	<i>1 092</i>	<i>9 181</i>
<i>op meer dan 1 en ten hoogste 5 jaar</i>	<i>517</i>	<i>4 521</i>	<i>9 318</i>	<i>9 119</i>	<i>23 475</i>
<i>op meer dan vijf jaar</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>16 920</i>	<i>5 679</i>	<i>22 599</i>

De voortgezette uitvoering van eerder aangekondigde herstructureringsprogramma's verklaart de Anwendungen van deze voorzieningen.

Voorzieningen voor geschillen houden in hoofdzaak verband met productkwaliteitsklachten en productgaranties in meerdere entiteiten.

Milieuvoorzieningen hebben voornamelijk betrekking op vestigingen in EMEA. De verwachte bodemsaneringskosten worden elk jaar opnieuw geschat, gebaseerd op een evaluatie door een extern expert. Het is onzeker wanneer de kosten zullen worden gemaakt, want dit hangt vaak af van beslissingen inzake de bestemming van de sites.

De daling van de overige voorzieningen heeft voornamelijk betrekking op het wegvallen van de verplichtingen onder een bezwaarlijk leveringscontract waarvoor een voorziening werd geboekt als onderdeel van de toewijzing van de aankoop prijs op het moment van acquisitie.

Herclassificering uit aangehouden voor verkoop en uit consolidatie genomen hebben betrekking op ArcelorMittal Sumaré Ltda (Brazilië), een voormalige dochteronderneming waarin Bekaert op 21 juni 2017 55,5% verkocht aan ArcelorMittal.

6.17. Rentedragende schulden

De volgende tabel toont een analyse van de nettoboekwaarde van de rentedragende schulden van de Groep, per contractuele vervaldatum:

2017 in duizend €	Vervallend binnen het jaar	Vervallend over meer dan 1 en ten hoogste 5 jaar	Vervallend over meer dan 5 jaar	Totaal
Rentedragende schulden				
<i>Financiële leasing</i>	582	2 564	-	3 146
<i>Kredietinstellingen</i>	353 819	423 699	172 106	949 624
<i>Obligatieleningen</i>	100 000	240 614	-	340 614
<i>Converteerbare obligatieleningen</i>	-	341 364	-	341 364
Totaal financiële schulden	454 401	1 008 241	172 106	1 634 748

2016 in duizend €	Vervallend binnen het jaar	Vervallend over meer dan 1 en ten hoogste 5 jaar	Vervallend over meer dan 5 jaar	Totaal
Rentedragende schulden				
<i>Financiële leasing</i>	635	3 220	-	3 855
<i>Kredietinstellingen</i>	295 390	257 184	229 341	781 915
<i>Obligatieleningen</i>	1 890	340 614	-	342 504
<i>Converteerbare obligatieleningen</i>	-	330 951	-	330 951
Totaal financiële schulden	297 915	931 969	229 341	1 459 225

Een analyse van de contractueel overeengekomen, niet-verdisconteerde kasuitstromen met betrekking tot financiële verplichtingen van de Groep wordt voorgesteld in toelichting 7.3. 'Beheer van financiële risico's en derivaten'. De stijging van de totale financiële schulden is hoofdzakelijk het gevolg van drie nieuwe langlopende bilaterale bankleningen aangegaan in de tweede helft van 2017 voor een totaal van € 125 miljoen. Als gevolg hiervan heeft de Groep op jaareinde geen actief gebruik gemaakt van kortetermijnkredietfaciliteiten (*commercial paper* programma, toegezegde en niet-toegezegde kredietfaciliteiten).

In principe gaan entiteiten van de Groep leningen aan in hun lokale valuta om valutarisico's te vermijden. Als de financiering in een andere valuta gebeurt, zonder enige compenserende balanspositie, dekken de entiteiten het valutarisico af door middel van derivaten (*cross-currency interest-rate swaps* of termijnwisselcontracten). Obligatieleningen, *commercial paper* en schulden tegenover kredietinstellingen zijn niet gewaarborgd, met uitzondering van een factoring-programma dat opgezet is met KBC en BNP Paribas Fortis.

Voor meer informatie over het beheer van financiële risico's verwijzen wij naar toelichting 7.3. 'Beheer van financiële risico's en derivaten'.

Berekening van de nettoschuld

De nettoschuld houdt geen rekening met het derivaat dat de in de converteerbare obligatielening besloten conversieoptie vertegenwoordigt (€ 17,6 miljoen tegenover € 35,2 miljoen in 2016) (zie toelichting 6.18. 'Overige verplichtingen op meer dan een jaar'). De volgende tabel geeft een overzicht van de berekening van de nettoschuld.

in duizend €	2016	2017
Rentedragende schulden op meer dan een jaar	1 161 310	1 180 347
Rentedragende schulden op ten hoogste een jaar	297 915	454 401
Totaal financiële schulden	1 459 225	1 634 748
Financiële vorderingen en kaswaarborgen op meer dan een jaar	-6 664	-6 259
Leningen op ten hoogste een jaar	-13 991	-8 447
Geldbeleggingen	-5 342	-50 406
Geldmiddelen en kasequivalenten	-365 546	-418 779
Nettoschuld	1 067 683	1 150 857

Wijzingen in verplichtingen die ontstaan uit financieringsactiviteiten

Om tegemoet te komen aan de toelichtingsvereisten van de gewijzigde standaard IAS 7 'Het kasstroomoverzicht' toont deze sectie een overzicht van de wijzigingen in verplichtingen die ontstaan uit financieringsactiviteiten. De opdeling in langetermijnschulden en kortetermijnschulden is gebaseerd op de initiële looptijd van de schuld. In het geconsolideerd kasstroomoverzicht worden de kasstromen met betrekking tot rentedragende langetermijnschulden opgedeeld in inkomsten en aflossingen. Overnames en afstotingen in 2016 hebben betrekking op de BBRG-bedrijfscombinatie en op de verplichtingen verbonden met activa geclassificeerd als aangehouden voor verkoop bij Bekaert Sumaré Ltda (Brazilië); de geringe bedragen in 2017 hebben betrekking op de afstoting van het meerderheidsbelang in Bekaert Sumaré Ltda (intussen hernoemd tot ArcelorMittal Sumaré Ltda), zie toelichting 7.2. 'Effect van afgestoten activiteiten'. Overige wijzigingen in financiële schulden houden voornamelijk verband met opgelopen rente, met inbegrip van afschrijvingen op verplichtingen via de effectieverentemethode, en herclassificeringen. Derivaten aangehouden ter afdekking van financiële schulden omvatten *swaps* en opties die zorgen voor een (economische) afdekking van renterisico's, zie toelichting 7.3. 'Beheer van financiële risico's en derivaten'. De overige wijzigingen in het conversiederivaat in 2016 hebben betrekking op de uitwisseling van de bestaande converteerbare obligaties.

in duizend €	Niet-kasstromen						Per 31 december 2016
	Per 1 januari 2016	Kasstromen	Overnames en afstotingen	Gecumuleerde omrekeningsverschillen	Reëlewaardewijzigingen	Overige wijzigingen	
Financiële schulden							
Langetermijn-schulden	1 080 522	-203 182	238 765	41 893	-	21 665	1 179 663 ¹
<i>Financiële leasing</i>	3 764	-193	-	210	-	74	3 855
<i>Krediet-instellingen</i>	245 718	-39 124	238 765	41 683	-	15 311	502 353
<i>Obligatieleningen</i>	546 820	-205 000	-	-	-	684	342 504
<i>Converteerbare obligatieleningen</i>	284 220	41 135	-	-	-	5 596	330 951
Kortetermijn-schulden	212 818	-5 567	35 857	52 616	-	-16 162	279 562
Totaal financiële schulden	1 293 340	-208 749	274 622	94 509	-	5 503	1 459 225
aangehouden ter afdekking van financiële schulden							
<i>Interest-rate swaps</i>	-	-	-	-	436	-	436
<i>Cross-currency interest-rate swaps</i>	5 967	-	-	195	-460	-	5 702
Renteopties	-	-	-	-	19	-	19
Overige verplichtingen uit financieringsactiviteiten							
<i>Put-opties op minderheidsbelangen</i>	8 559	-	-	-	287	-	8 846
Conversiederivaat	5 825	-	-	-	37 442	-8 060	35 207
Totaal verplichtingen uit financieringsactiviteiten	1 313 691	-208 749	274 622	94 704	37 724	-2 557	1 509 435

¹ inclusief het deel van de schulden op meer dan een jaar dat binnen het jaar vervalt, nl. € 288,4 miljoen per 1 januari en € 18,4 miljoen per 31 december

in duizend €	Niet-kasstromen						Per 31 december 2017
	Per 1 januari 2017	Kasstromen	Overnames en afstotingen	Gecumuleerde omrekeningsverschillen	Reëlewaardewijzigingen	Overige wijzigingen	
Financiële schulden							
Langetermijn-schulden	1 179 663	149 445	406	-19 926	-	23 039	1 332 628 ¹
<i>Financiële leasing</i>	3 855	-629	-	-334	-	254	3 146
<i>Krediet-instellingen</i>	502 353	150 075	406	-19 592	-	14 262	647 503
<i>Obligatieleningen</i>	342 504	-	-	-	-	-1 890	340 614
<i>Converteerbare obligatieleningen</i>	330 951	-	-	-	-	10 413	341 364
Kortetermijn-schulden	279 562	69 629	2	-29 874	-	-17 199	302 121
Totaal financiële schulden	1 459 225	219 074	408	-49 800	-	5 840	1 634 748
aangehouden ter afdekking van financiële schulden							
<i>Interest-rate swaps</i>	436	-	-	-	4	-	440
<i>Cross-currency interest-rate swaps</i>	5 702	15	-	-20	-10 602	-	-4 905
Renteopties	19	-	-	-	5	-	24
Overige verplichtingen uit financieringsactiviteiten							
<i>Put-opties op minderheidsbelangen</i>	8 846	-	-	-	287	-	9 133
Conversiederivaat	35 207	-	-	-	-17 662	-	17 545
Totaal verplichtingen uit financieringsactiviteiten	1 509 435	219 090	408	-49 820	-27 967	5 840	1 656 986

¹ Inclusief het deel van de schulden op meer dan een jaar dat binnen het jaar vervalt, nl. € 18,4 miljoen per 1 januari en € 152,3 miljoen per 31 december

6.18. Overige verplichtingen op meer dan een jaar

Nettoboekwaarde in duizend €	2016	2017
Overige schulden op meer dan een jaar	518	153
Derivaten (zie toelichting 7.3.)	44 355	26 968
Totaal	44 873	27 121

De derivaten hebben betrekking op het financieel instrument (€ 17,6 miljoen (2016: € 35,2 miljoen)) dat besloten zit in de converteerbare obligatielening (zie toelichting 6.17. 'Rentedragende schulden' en 7.3. 'Beheer van financiële risico's en derivaten') en de *put*-optie (€ 9,1 miljoen (2016: € 8,8 miljoen)) op een minderheidsbelang in een deelneming.

6.19. Overige verplichtingen op ten hoogste een jaar

Nettoboekwaarde in duizend €	2016	2017
Overige verplichtingen	7 322	10 394
Derivaten (zie toelichting 7.3.)	7 767	6 525
Ontvangen voorschotten	12 733	10 746
Overige belastingen	26 862	26 312
Overlopende rekeningen (passief)	7 156	8 406
Totaal	61 840	62 382

De derivaten bevatten voornamelijk termijnwisselcontracten (€ 6,5 miljoen (2016: € 1,5 miljoen)) en CCIRSs (enkel in 2016: € 6,3 miljoen). Overige belastingen hebben in hoofdzaak betrekking op BTW, afhoudingen op lonen en wedden en andere niet-winstgebaseerde belastingen.